

Ν. Ν. ΔΡΑΚΟΥΛΙΔΗ ΙΑΤΡΟΥ

Τ. πρώτου βοηθού ἐν τῷ νοσοκομείῳ Σαιν-Λουὶ Παρισίων
Τ. διευθυντοῦ τοῦ Σ. Κέντρου ἀφροδισίων νοσημ. ἐν τῷ νοσοκ. Συγγροῦ
γενικοῦ γραμματέως τῆς Ἑλληνικῆς δερματολογικῆς καὶ ἀφροδισιολ. ἐνώσεως
πτελοῦχος μέλους τῆς Γαλλικῆς ἐταιρείας δερματολογίας καὶ σφυλιδολογίας
μέλους τῆς ἐν Παρισίοις ἐταιρείας ἠθικῆς καὶ ὑγιεινῆς προφυλάξεως κ.λ.π.

Η

ΣΞΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΙΣ

Bibliothèque

*Γεωρ. Σ. Κωνσταντίνου Κεῖς
διδασκάλου - δημοσιογράφου
ἢ ἀρχινοσηλεύου Σαδὴ Π. Παν.*

ἀριθμ. 28 287-7-1949

[Handwritten signature]

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Α. Μ. ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ & ΣΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ — ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 34
1 9 3 0

Ἡ παροῦσα ἡμῶν μελέτη (*) ἔχουσα ὡς θέμα τὴν σεξουαλικὴν διαπαιδαγώγησιν, ἤτοι τὸν τρόπον καθ' ὃν δέον νὰ μυηθῇ τὸ παιδί εἰς τὸ σεξουαλικὸν ἢ γενετήσιον ἔνστικτον, φρονοῦμεν ὅτι ἔρχεται ἐπικαίρως νὰ θέσῃ ἐπὶ τάπητος τὸ ὑψίστης σημασίας ζήτημα τοῦτο διὰ τὸ ὅποιον τόσον ἐνεργῶς ἀσχολοῦνται σήμερον, οἱ ὑγιεινολόγοι, οἱ παιδαγωγοὶ καὶ οἱ κοινωνιολόγοι τῶν Ἑθνῶν τῆς πρωτοπορείας τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ φρονοῦμεν ἔτι ὅτι εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς χώρας μας θ' ἀποτελέσῃ μίαν συμβολὴν ἀπροκαταλήπτου ἐπιστημονικῆς ἀληθείας διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ βιολογικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μελλόντων πολιτῶν ἐφ' ὧν θὰ στηριχθῇ πρωτίστως ἡ ἐπ' αἰσί-οις οἰωνοῖς ἀρχομένη νέα Ἑλληνικὴ ἑκατονταετηρίς.

Ἡ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ἘΝΣΤΙΚΤΟΥ

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον εἶνε ἐκεῖνο ὅπερ προωθεῖ τὸ ἄρρεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν, ἐπαφὴν καὶ σαρκικὴν συνένωσιν πρὸς τὸ θῆλυ. Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον εἶνε τὸ ἰσχυρότε-

(*) ἀνακοίνωσις εἰς τὸ Α' Πανελλήνιον Συνέδριον Ὑγιεινῆς 28—30 Ἀπριλίου 1930 καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος εἰς τὸ Α' Πανελλ. Συνέδριον μητροπόλεως καὶ παιδικῶν ἡλικιῶν, συνεδρία 24 Ὀκτωβρίου 1930.

ρον ἄλλὰ καὶ τὸ σημαντικώτερον παντὸς ἄλλου ἐνστίκτου καὶ πάσης ἄλλης λειτουργίας τοῦ ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ διότι ἢ ἐκδήλωσις καὶ λειτουργία αὐτοῦ εἶνε ταυτόσημος πρὸς τὴν ἐκδήλωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ζωῆς οὐχὶ μόνον διότι ὠθεῖ εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἀναπαραγωγῆς—τοῦτο εἶνε τὸ ὀλιγώτερον—ἀλλὰ διότι ἐν τῇ καθημερινῇ λειτουργίᾳ του ἀποτελεῖ τὸν κύριον ρυθμιστῆρα τῆς ὀργανικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὃ προϊστάμενον πάσης λειτουργικῆς ἐκδηλώσεως τοῦ ὄργανισμοῦ καὶ καθ' ὃ συνδεδεμένον ἀμέσως πρὸς τὴν λειτουργίαν ὄλων τῶν ἀδένων ἔσω ἐκκρίσεως οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν βιολογικὴν βᾶσιν τοῦ ζῶντος ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ.

Ἡ κολοσσιαία ὄθεν σημασία τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε κατάδηλος. Ὁ Krafft-Ebing, ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραφέων, θεωρεῖ τὸ ἐνστικτον τοῦτο ὡς βᾶσιν πάσης ἀνθρωπίνης ἐκδηλώσεως. Ὁ δὲ Freud, ἐκ τῶν νέων συγγραφέων, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ θεμέλιον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχολογίας εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἢ ἐκδήλωσιν τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ σεξουαλικὸν ἐνστικτον.

Συμπέρασμα : *Τὸ σεξουαλικὸν ἐνστικτον εἶνε ὁ κύριος ρυθμιστῆς τοῦ ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ καὶ εἶνε ἀμέσως συνδεδεμένον πρὸς πᾶσαν σκέψιν καὶ ἐκδήλωσιν, πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πᾶν ἔργον τοῦ ἀνθρώπου.*

Δὲν προτιθέμεθα ἐνταῦθα ν' ἀναλύσωμεν τὴν βιολογίαν τοῦ σεξουαλικοῦ ἐντίκτου οὔτε ν' ἀποδείξωμεν λεπτομερῶς τὴν λειτουργικὴν του ἐκδήλωσιν. Τὸ θέμα ἡμῶν εἶνε ἄλλο. Ἀπλῶς ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον ὅπως προτάξωμεν τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις διὰ νὰ κάμωμεν περισσότερον ἀντιληπτὴν τὴν σημαντικότητα τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΕΝΣΤΙΚΤΟΥ

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ σεξουαλισμοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶνε σχεδὸν ταυτόχρονος μὲ τὴν γέννησίν του. Τὸ σεξουαλικὸν ἐνστικτιον εὗρηται ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, ἀλλ' ἀνεκδήλωτον καὶ ὑπὸ μορφὴν συγκεκαλυμμένην. Ὁ Freud θεωρῶν τοῦτο ὡς τὴν βασικωτέραν τῶν λειτουργιῶν τῆς ἀνθρωπίνης βιολογίας, τὸ ἀπεκάλυψεν ἐκδηλούμενον ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰς τὸν θηλασμόν τοῦ βρέφους καὶ ἀργότερον ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς στοργῆς πρὸς τὴν μητέρα Ὁ πρῶτος ἐνστικτιώδης καὶ ὑποσεινήδητος ἀντίζηλος τοῦ παιδίου εἶνε ὁ πατήρ του. (Freud: zur sexuellen Aufklaerung der Kinder Soz. Medizin, B. II-1907). Αὐτὰ ταῦτα τὰ παιδικὰ παίγνια διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀγόρι ἐπιδεικνύει κατὰ κωμικὸν πολλάκις τρόπον τὰς φυσικὰς του ροπὰς, παριστῶν τὸν στρατηγόν, τὸν μηχανικόν, τὸν ἔμπορον, τὸν ἐφευρέτην, δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ σεξουαλικὴ ὁρμὴ, ἐπίδειξις ἔχουσα τὸν σκοπὸν νὰ προκαλέσῃ τὸν θαυμασμόν καὶ ἐξ αὐτοῦ τὴν ἔλξιν καὶ τὴν κατάκτησιν. Τοῦτ' αὐτὸ ὑποδηλοῦν καὶ τὰ παίγνια τῶν κορασίων, ἐκδηλοῦντα ὅτε μὲν τὴν μητρότητα, ὅτε δὲ τὴν φιλαρέσκειαν.

Ἡ ψυχανάλυσις ἀπέδειξε κατὰ τὸν πλέον ἀδιαφιλονίκητον τρόπον τὴν ὕπαρξιν τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστικτιου κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι αὕτη ἀγνοεῖται εἰσέτι ὑπὸ τῶν νεαρῶν ὑπάρξεων ἐφ' ὧν ἐκδηλοῦται, παρέρχεται δὲ ἀπαρατήρητος εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἐνηλίκων, διότι αἱ ἐκδηλώσεις των εἶνε ἄλλοῖται τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἐνηλίκου ἐποχῆς καθ' ἣν τὸ ἐνστικτιον προσαρμόζεται εἰ

τὴν λογικὴν καὶ εἰς τὴν πεῖραν (βλ. Jones: *Traité théorique et pratique de psychanalyse* σελ. 187, Paris, ed. Payot 1925).

Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἤδη ἡλικίας ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὰ ἐμβρυϊκὰ στοιχεῖα τῶν γενεῶν αἰτνες θὰ τὸν διαδεχθοῦν, καθ' ὅτι τὰ βλαστικά κύτταρα εἶνε τὰ πρωταρχικά κύτταρα ἅτινα κατ' ἀρχὰς ἀναφαίνονται εἰς τὸ ἐμβρυον. Ἀλλὰ τὰ κύτταρα ταῦτα ἅτινα ἐκπροσωποῦν τὸ εἶδος, ἐπὶ μακρὸν καθεύδουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἤτοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὀργανισμοῦ. Οὐδεμία φυσικὰ ἀμφιβολία ὅτι τὰ κύτταρα αὐτὰ ποὺ ἐξασφαλίζουν τὴν διαιώνισιν καὶ τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους εἶνε τὰ πολυτιμότερα στοιχεῖα παντὸς ἀνθρωπίνου ὄντος καὶ πρέπει νὰ διαφυλαχθοῦν καὶ νὰ ἐξελιχθοῦν μετὰ πάσης προσοχῆς μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θ' ἀναφανοῦν αἱ σεξουαλικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας αἱ ἀγγέλλουσαι τὴν προσεχῆ ὠρίμανσιν τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου ὅπερ κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ καθηγητοῦ Pinard εἶνε οὐ μόνον τὸ ἰσχυρότερον πάντων ἀλλὰ συνάμα καὶ τὸ εὐγενέστερον καὶ τὸ πολυτιμότερον (βλ. Pr. Pinard: *Le rôle de l' École dans la civilisation de l' instinct sexuel* εἰς «*Prophylaxie antivénéérienne*», Μάρτιος 1930).

Ἡ [ἐκδήλωσις τοῦ *λανθάνοντος σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου* τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας δὲν συντελεῖται ἀποτόμως κατὰ τὴν ἔφηβον ἡλικίαν ἀλλ' ἀρχεται πολὺ ἐνωρίτερον ὑπὸ μορφὴν περιεργείας καὶ ἐνδιαφέροντος τοῦ παιδίου διὰ τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας ὠρισμένων φαινομένων σχέσιν ἔχόντων μὲ τὰ γενητικά ὄργανα καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀναπαραγωγῆς. Ἡ δευτέρα αὕτη φάσις τοῦ παιδικοῦ σεξουα-

λισμοῦ ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ὀγδόου περίπου ἔτους τῆς ἡλικίας εἰς ἀμφοτέρω τὰ φύλα καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. Ἄλλ' ἢ *σεξουαλικὴ περιέργεια* τοῦ παιδίου ἔχει ἤδη ἀρχίσει ἀπὸ τοῦ 5ου ἔτους διὰ τὰ μεταβληθῆ πρὸ τοῦ 10ου ἔτους εἰς *σεξουαλικὴν ἔρευναν*.

Τὴν φάσιν ταύτην ἐπακολουθεῖ ἡ *σεξουαλικὴ ἀποκάλυψις* τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας καθ' ἣν ἐμφανίζονται τὰ δευτερεύοντα σεξουαλικά γνωρίσματα, ἥτοι ἡ τριχώσις τῶν γεννητικῶν ὀργάνων εἰς ἀμφοτέρω τὰ φύλα, ἡ πρώτη ἐμμηνορορῆ καὶ ἡ αὔξησης τῶν μαστῶν τοῦ κορασίου, καὶ ἡ ἐμφάνισις στύσεων καὶ σπέρματος εἰς τὸ ἄρρεν. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀποτελοῦν τὴν πραγματικὴν ἀποκάλυψιν τοῦ χωρισμοῦ τῶν φύλων, τὴν ὁποίαν τὸ νεαρὸν ἄτομον παρακολουθεῖ μὲ κατάπληξιν, μὲ συγκίνησιν καὶ μὲ ἐπισημότητα. Συγχρόνως, ἀληθῆς κλυδωνισμὸς γίνεται εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ αἰσθηματικὴν ζωὴν τοῦ ἀτόμου, τὸ αἶσθημα τῆς αὐθυπαρξίας γεννᾶται καὶ ἡ οἰκογένεια δὲν ἔχει τὴν προτέρω στενότητα εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἐφήβου, οὔτε μὲ τὸ ἀντίθετον φύλον αἱ σχέσεις εἶνε ἀνεπιφύλακτοι, ἀλλὰ τοῦναντίον πλήρεις ἐνδιαφέροντος καὶ ὑπολογισμοῦ, ἐκδηλούμεναι εἰς μὲν τὰ ἄρρενα ὡς ἐπίθεσις πρὸς κατάρτησιν (θυσία, ἀπόλαυσις) εἰς δὲ τὰ θήλεα ὡς ἀποφυγὴ πρὸς προσέλκυσιν (αἰδώς, φιλαρέσκεια). Εἶνε ἡ πρώτη ἀντίθεσις τῆς ὁποίας ἐν τούτοις σκοπὸς εἶνε ἡ στενωτέρα ἔνωσις τῶν φύλων. Εἶνε τὸ ἀναγκαῖον βιολογικὸν φαινόμενον τῆς ἀντιδράσεως τὸ ὅποιον θὰ προκαλέσῃ τὴν δρασίν. Ἀπὸ τῆς ἀφρηρίας αὐτῆς οἱ δρόμοι τῶν δύο φύλων χωρίζονται, ἂν καὶ οὐσιαστικῶς τείνουσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν: τὴν *σεξουαλικὴν ὀλοκλήρωσιν* (ἐπιθυμία—ἀπόλαυσις).

Ἐὰν ἀνακεφαλαιώσωμεν ἤδη τὴν μικρὰν αὐτὴν σταδιο-

δρομίαν τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι διάφοροι ἐνδιαφέροντες σταθμοὶ οὔτινες διαδέχονται ὁ εἰς τὸν ἄλλον, τὴν χαρακτηρίζουν. Τὸν *λανθάνοντα σεξουαλισμὸν τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς βρεφικῆς ἔτι, διαδέχεται ἡ σεξουαλικὴ περιέργεια καὶ εἶτα ἡ σεξουαλικὴ ἔρευνα, ἣτις προάγεται εἰς τὴν σεξουαλικὴν ἀποκάλυψιν τὴν ὀδηγοῦσαν εἰς τὴν σεξουαλικὴν ὀλοκλήρωσιν.*

Οἱ σταθμοὶ οὗτοι τῶν ὀποίων ἡ ἐμφάνισις εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σταθερὰ εἰς ὠρισμένας ἐποχὰς ἀπὸ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας μέχρι τῆς ἐφηβικῆς, εἶνε γνώμονες πολῦτιμοι οὔτινες καὶ μόνοι δέον νὰ κατευθύνουν τὴν ἀρμόζουσαν διὰ πᾶσαν ἐποχὴν σεξουαλικὴν διαπαιδαγώγησιν διὰ τῆς ὁποίας ὡς θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐξασφαλίζονται ἄριστα ὠφελήματα διὰ τὸ ἄτομον ὡς μέλος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποφεύγονται ὀλέθρια καὶ ἐν πολλοῖς ἀνεπανόρθωτοι συνέπειαι προσβάλλουσαι τὸ ἄτομον καὶ ἔχουσαι ἄμεσον ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ
ΕΝΣΤΙΚΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗΝ ΚΑΙ
ΕΦΗΒΙΚΗΝ ΗΛΙΚΙΑΝ

Τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου κατὰ τὴν βρεφικὴν καὶ πρώτην παιδικὴν ἡλικίαν ἀνεφέρομεν δι' ὀλίγων ἀνωτέρω καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπανέλθωμεν καθ' ὅτι ἔχουν μόνον θεωρητικὸν ἐνδιαφέρον καὶ εἶνε ἄνευ συνεπειῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν πέντε ἐτῶν τὸ παιδί θὰ κάμῃ τὴν πρώτην ἐρώτησιν εἰς τὴν μητέρα του Ἐρωτίζει ἢ σεξουαλικὴ περιέργεια. Εἶνε ἀπλῆ καὶ ὑποσυνείδητος ἀκόμη. Στερεῖται ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ παιδί ἀλλ' ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἔχῃ μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μητέρα διότι τῆς δίδεται ἢ εὐκαιρία ν' ἀπαντήσῃ ἀπλᾶ καὶ ἐλεύθερα ἄνευ αἰδοῦς ἢ ἀμηχανίας καὶ νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τῆς παρέχεται ἐπίσης καὶ ἡ ὀλεθρία εὐκαιρία ἐὰν δὲν κατανοεῖ τὴν σημαντικότητά τῆς στιγμῆς, νὰ εἴπῃ εἰς τὸ παιδί τῆς τὸ πρῶτον ψεῦδος. Τὸ πρῶτον σεξουαλικὸν ψεῦδος τὸ ὁποῖον οὐδέποτε πλέον θὰ δυνηθῆ ἀζημιώτως ν' ἀνασκευάσῃ. Καὶ τοῦτο δυστυχῶς γίνεται συνηθέστατα καὶ τ' ἀποτελέσματά του εἶνε φρικτὰ διὰ τὴν μετέπειτα ἡλικίαν, ἴσως καὶ δι' ὅλην τὴν ζωὴν. Ὅπως ἀπὸ τὸ ἀσχημάτιστον καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος ἔμβρουον θὰ προέλθῃ ἀργότερον τὸ θαῦμα ἐνὸς πολυπλόκου ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, οὕτω καὶ ἀπὸ τὸ ἀθῶον καὶ ἀσυναίσθητον καὶ ἀνόητον, ἂν δὲν ἔχετε ἀντίρροσιν, ψεῦδος ἐκείνης τῆς στιγμῆς, ἀπὸ μίαν ἀπάντησιν ὅτι π.χ. τὰ παιδιὰ ἐρχονται στὸν κόσμον μέσα σ' ἓνα καλάθακι ἢ τὰ φέρνει ὁ

ἄγγελος κλπ. θὰ προέλθουν ἀργότερα ὀλέθρια συνέπειαι ποῦ δὲν φαντάζεται βέβαια ἡ ἐπιπολαία μητέρα.

Τὰ πρῶτα κεντήματα εἰς τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον εἶνε τὸ θέαμα τῆς συνευρέσεως τῶν ζώων καὶ τῶν ἐντόμων ἅτινα ὑποπίπτουν εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ παιδίου (γαλῆ, ὄρνις, ὄνος, περιστέρα, κύων, μυῖα κλπ.). Ὅταν ἀργότερα κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν ὀκτῶ ἕως δέκα ἐτῶν γεννηθῆ ἡ ἔννοια τῆς σεξουαλικῆς ἐρεῦνης εἰς τὸ παιδί, τὸ θέαμα τοῦτο θὰ εὔρη τὸν παραληλισμὸν του διὰ τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἡ ὑποψία παρομοίων σχέσεων μεταξὺ ἐνηλίκων θὰ διεγείρη τὴν φαντασίαν τοῦ παιδίου τὸ ὁποῖον θὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ ποία διαφορὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ἄρρενος καὶ θήλεος. Γνωρίζει ὅλας περίπου τὰς σωματικὰς διαφορὰς ποῦ χωρίζουν τὰ δύο φύλα πλὴν ἐκείνης ἡ ὁποία εἶνε κεκαλυμμένη, δηλονότι πλὴν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Ἐκεῖ στρέφεται ὅλη του ἡ προσπάθεια καὶ ἡ παρατήρησις. Μυρίας μηχανεύεται πανουργίας ἵνα ἐξ ἀφηγήσεων, ἀναγνωσμάτων καὶ πρὸ παντὸς ἐξ αὐτοψίας εἰς τὰς μεθ' ὀμηλικῶν κορασίῶν παιδιὰς ἀνακαλύψῃ τὸ ποθούμενον. Ποία εἶνε ἡ διαφορὰ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῶν δύο φύλων. Καὶ ἔρχονται ἀκολούθως καὶ ὑποσυνειδήτως (ἐφ' ὅσον τὸ παιδί δὲν γνωρίζει ἀκόμη τὴν ἀποστολὴν τῶν ὀργάνων τούτων) πῶς γίνονται τὰ παιδιὰ, ἀπὸ ποῦ καὶ διὰ ποίου τρόπου; Τὰς παιδικὰς αὐτὰς ἀνησυχίας ποῦ ἐγκλείουν τὸ σπέρμα καὶ τὸ προμήνυμα τῆς ἀνθρωπίνης δημιουργίας, ποῦ ὁμοιάζουν μὲ τὴν χαλυβδωμένην διαίσθησιν ἐνὸς τυφλοῦ ποῦ ἀπλώνει τὰ χέρια του διὰ νὰ εὔρη τὸν δρόμον του ψηλαφῶν τὸ κερνὸν καὶ ἀνοίγων το βῆμα του περιέγραψε κατὰ τρόπον παραστατικώτατον καὶ μὲ λεπτὴν ψυχολογικὴν παρατηρητικότητα ὁ Α. Machard εἰς τὸ ὑπὸ τύπον μυθιστο-

ρήματος βιβλίον του «Les printemps sexuels» καὶ ὁ Ernst Glaeser εἰς τὸ νεώτατον μυθιστόρημά του «Classe 22» (1929).

Τότε τὸ παιδίον διαστρέφεται, μανθάνον κακῶς τὴν ἀλήθειαν, ἀκοῦον τὰς τερατολογίας τῶν συμμαθητῶν του, παρατηροῦν διαρκῶς τὰ γενητικά του ὄργανα, παρσμελοῦν τὴν σπουδὴν του, ἐξάπτει τὴν φαντασίαν του καὶ καταπονοῦν τὸ νευρικόν του σύστημα. Ἡ ἐπικίνδυνος αὐτῆ ἐποχῆ εἶνε ἀκριβῶς ἡ καταλληλοτέρα πρὸς ἔναρξιν τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως, τῆς ἠρέμου καὶ εἰλικρινοῦς διαφωτίσεως ἢ ὁποία θὰ εἶνε τὸ ὕδωρ ποῦ θὰ σβύσῃ τὴν πυρκαϊάν τῆς ἐρευνητικῆς περιεργείας καὶ τῆς ἐξαφθείσης φαντασίας, ἐξηγοῦσα τὰ πράγματα ἀπλᾶ καὶ μεθοδικὰ καὶ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰ ὅμοια φαινόμενα τοῦ φυτικοῦ βασιλείου, λύουσα τὰ μυστήρια καὶ διαλύουσα τὰ σκόπη, ἐξηγοῦσα τὸν μηχανισμόν, τὴν λειτουργίαν καὶ τὸν σκοπόν, ἐμπνέουσα τὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀναλύουσα τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν λεπτότητα καὶ πολυτιμότητα τῶν γενητικῶν ὀργάνων, ἐμπεδοῦσα τὰς ἀρχὰς τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν πλησίον, πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. Λεπτὰ ζητήματα. Σοβαραὶ καμπαὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐξελίξεως. Σοβαρόταται ἔτι αἱ συνέπειαι. Καὶ ὅμως ἡ παρακαμπὴ τῶν σκοπέλων ἀπλῆ.

Ἄλλ' ἂν ἡ στιγμή αὐτὴ διαφύγει καὶ δὲν τύχει τῆς δεούσης προσοχῆς, τότε τὸ παιδί σύρεται ἀχαλίνωτον καὶ ἀσυγκράτητον πλεόν εἰς τὴν λεωφόρον τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας ἐνατενίζον μετὰ καταπλήξεως καὶ ὑπὸ τὸ κράτος σαγήνης τὸ ἐκθαμβωτικὸν φῶς ποῦ διαφαίνεται εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐφηβικῆς λεωφόρου καὶ ποῦ εἶνε ἡ σεξουαλικὴ ἀποκά-

λυσις. Ἡ σεξουαλική του ἔρευνα προσλαμβάνει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἐν τῇ ἐπαφῇ πρὸς ὀμηλίκους κορασίδας τὸ ἄρρεν αἰσθάνεται ἄγνωστον συγκίνησιν, ἢ παρατήρησις τῶν γεννητικῶν του ὀργάνων συνοδεύεται ὑπὸ στύσεων, αἱ στύσεις προκαλοῦν ἐρεθισμούς, χειρισμούς, ἐκσπεράματις. Ἡ φαντασία ἀποκτᾷ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ ἀντίθετον φύλον καὶ ὁδηγεῖ εἰς παιδικὰς καταχρήσεις καὶ μυνίμους ἐνίστε σεξουαλικὰς διαστροφὰς (βλ. Sanford Bell: The Emotion of love between the Sexes εἰς American journal of Psychology. Ἰούνιος 1902). Τὰ ἄρρενα ὄνειροπολοῦσιν ὥραίας γυναῖκας, ἐντοπίζοντα τὴν προτιμήσιν των εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἢ τὴν κόμμωσιν ἢ τὸ ἄρωμα κ.ο.κ. ὠρισμένων γυναικείων ἐντυπώσεών των· καὶ ἐρωτεύονται μίαν φωτογραφίαν ἢ ἓνα γυναικεῖον ἔνδυμα ἢ ἓνα χρῶμα, διὰ τὸ ὅποιον δεικνύουν προθυμίαν διὰ πᾶσαν θυσίαν. Τὰ θήλεα τοῦναντίον ὄνειροπολοῦσιν ἡρώας, θέλγονται πρὸ τῶν τολμημάτων, τῶν θυσιῶν, τῆς αὐταπαρνήσεως, συγκινοῦνται καὶ ἀφίνουν τὸν ἑαυτὸν τους νὰ ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὴν σκιάν ἐνὸς τοιούτου ἀνδρικοῦ χαρακτήρος. Ἄλλ' ἐνταῦθα ὑπάρχει μία μικρὰ διαφορὰ. Τῶν μὲν ἀρρένων αἱ προτιμήσεις εἶνε συνήθως ὥριμαι γυναῖκες ἢ μεγάλα κοράσια, ἐνῶ τῶν θηλέων ὁ θαυμασμός ἀπευθύνεται πρὸς ὀμηλικά των ἀγόρια. Ἀκολουθοῦν τὰ ἀποκαλυπτικὰ ὄνειρα τὰ ὅποια ἔχουν τὸσαύτην σημασίαν καὶ τῶν ὀπίων τὸ θέμα εἶνε ἄλλοιον παρὰ τῷ ἄρρενι ἢ τῷ θήλει. Τὰ ἄρρενα βλέπουν συνήθως γυμνὰς γυναῖκας τῶν ὀπίων τὰ συνήθως κεκαλυμμένα τμήματα τοῦ σώματός των τὰ φαντάζονται κατὰ τὸν παραδοξότερον τρόπον, εὐρίσκονται εἰς θελκτικὰς τοποθεσίας καὶ ἀπολαμβάνουν ὡς μόνοι κύριοι μίαν ἄγνωστον ἀφροδισίαν ἡδονήν. Τοῦναντίον, τὰ

πρώτα ὄνειρα τῶν θηλέων δὲν ἔχουν τὴν εὐχάριστον αὐτὴν μορφήν. Εἶνε μᾶλλον τρομακτικά. Ἐνας ἀνήθ, ἕνας ἐπιδρομεύς, ἕνας κατακτητής, μὲ ἀγρίαν ἐμφάνισιν, τὰ καταδιώκει καθ' ὕπνους καὶ ἐκφράζει τὴν βουλιμίαν του με παντοίους τρόπους. Τὸ θέμα τῶν ὀνείρων τούτων εἶνε ἀντιπροσωπευτικὸν τῆς παθητικῆς στάσεως τῆς γυναικὸς εἰς τὴν σεξουαλικὴν ζωὴν, τοῦ ἐνστίκτου τῆς ἀμύνης καὶ τῆς ἀντιδράσεως ἣτις οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ πρόκλησις ὑπὸ τὸ πρόσχημα αἰδοῦς.

Ἡ ζηλοτυπία εἶνε ἐπίσης ἐκ τῶν πρώτων συνακολούθων τοῦ σεξουαλισμοῦ καὶ ἐκδηλοῦται ἰσχυροτέρα εἰς τὰ κοράσια. Ἡ δὲ φιλαρέσκεια καὶ ἡ ἐρωτικὴ μελαγχολία εἶνε κοινὰ γνωρίσματα τῶν δύο φύλων. Ἄλλ' ἐνῶ ἡ ὀρμητικότης τοῦ ἄρρενος ἐκδηλοῦται δι' ἀνυπανισμοῦ καὶ ὀμοφυλοφιλίας, ἡ παθητικότης τοῦ θήλεος ἀναπτύσσει τὸ αἰσθηματικὴς μητρότητος ἐμφανιζόμενον ἀπὸ τῶν πρώτων παιγνίων μὲ τὰς πλαγγόνας καὶ ἡ ἀμυντικὴ ἢ προκλητικὴ αἰδὼς ἐξελίσσεται εἰς ὑποκρισίαν. Ἡ ὀμοφυλοφιλία, σύνθηθες ἐπίσης φαινόμενον εἰς τὰ θήλεα, ἐκδηλοῦται ἐντονώτερον ἄλλ' ἀργότερον ἢ παρὰ τῷ ἄρρενι.

Ὁ Rohleder εἶς ἐκ τῶν πλέον σημαινόντων εἰδικῶν ἱατρῶν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων, ἀναφέρει εἰς τὴν στατιστικὴν του ὅτι τὰ ἐννέα δέκατα τοῦ μαθητικοῦ κόσμου ἔχουν τὴν κακὴν ἕξιν τοῦ ἀνυπανισμοῦ καὶ τῶν ἀνηθίκων διαστροφῶν. (H. Rohleder: Das normale, anormale und paradoxale Geschlechtsleben 1920).

Ὁ ἡμέτερος Μωϋσείδης εἰς τὸν αὐτὸν τρομακτικὸν ἀριθμὸν ἀναβιβάζει τὰς παιδικὰς καταχρήσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα (M. Μωϋσεΐδη: γενετήσιος παιδαγωγικὴ, σελίς 12—Ἀλεξάνδρεια 1927). Ἡ περιφημος στατιστικὴ τοῦ

Ἄμερικανοῦ ἱατροῦ M. J. Echner ἐκ τῆς λεπτομεροῦς ἐρεῦνης ἦν ἐνήργησε ἐπὶ χιλίων περίπου μαθητῶν γυμνασίου, παρουσιάζει τοὺς ἐξῆς ἀποκαλυπτικούς ἀριθμούς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν, τὴν πηγὴν καὶ τὰς συνεπείας τῆς σεξουαλικῆς μύσεως: 63, 90]0 ἀπὸ τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς εἶχαν δεχθῆ τὰς πρώτας σεξουαλικὰς διαφωτίσεις πρὸ τοῦ 11 ἔτους καὶ οἱ ὑπόλοιποι πρὸ τοῦ 13 ἔτους τῆς ἡλικίας των. Τὸ ἔννατον ἔτος ἦτο ἡ μέση ἡλικία τῶν πρώτων διαφωτίσεων. Ὡς πρὸς τὴν πηγὴν τῆς διαφωτίσεως 91, 50]0 ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ἐμυήθησαν ἀπὸ νοσηρᾶς πηγᾶς 80, 40]0 ἀπὸ ἄλλα παιδιὰ καὶ μόνον 40]0 ἀπὸ τοὺς γονεῖς των. Ἡ ἐπίδρασις τῶν μύσεων τούτων εἶχε κακὰς συνεπείας διὰ τὴν ζωὴν 790]0 τῶν μαθητῶν τούτων. [Echner: Journal of Social Hygiene, Ὀκτώβριος 1924, μνημονευόμενος εἰς Μωῦσειδην I. c). Εἶνε δὲ ἔτι ὀδυνηρὸν ὅταν ἀναλογισθῆ τις ὅτι ὑπαίτιος ὅλου αὐτοῦ τοῦ κακοῦ δὲν εἶνε μόνον ἡ ἄγνοια ἣτις εὐρίσκει τὴν φυσικὴν αὐτὴν διέξοδον, ἀλλ' ἡ παντοιοτρόπος προώθησις τῶν ἀμαθῶν γονέων εἰς τὴν ἀνηθικότητα τῶν τέκνων των διὰ τῶν ἀντιφυσιολογικῶν καὶ ἀνοήτων καὶ ἐγκληματικῶν περιορισμῶν τοὺς ὁποίους θέτουν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς αἰδοῦς, τῆς σεμνοτυφίας καὶ τῆς ἀγνότητος. Τὸ ἀντιστάθμισμα τῆς στάσεως ταύτης τῶν γονέων, λέγει ὁ Obici, εἶνε «ἡ ἱκανοποίησις τῆς ζωηρᾶς σεξουαλικῆς ἐπιθυμίας τοῦ παιδιοῦ διὰ πράξεων ἀνόμων, νοσηρῶν καὶ ἀνηθικῶν».

Αἱ ἐκδηλώσεις τῆς σεξουαλικῆς ἐπιθυμίας καὶ ἱκανοποιήσεως γίνονται ἔτι πολὺ πλοκοὶ καὶ διαρκῶς ἀφιστάμεναι ἀπὸ τὰς τοῦ ἐτέρου φύλου, ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἔφηβος ἡλικία. Οὕτω, ἐνῶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ σεξουαλισμοῦ τοῦ ἀφρονοῦ ἀφοῦ διέλθῃ ἀπὸ ἓνα στάδιον αὐτοερωτισμοῦ (αὐνανισμός

ἢ ὁμοφυλοφιλία) ἐξελίσσεται ταχέως εἰς τὴν σεξουαλικὴν ὀλοκλήρωσιν διὰ τῆς κατακτῆσεως τοῦ θήλεος καὶ τῆς ἐπιτελέσεως τῆς σεξουαλικῆς πράξεως, ὁ σεξουαλισμὸς τοῦ θήλεος ἐξελίσσεται βραδέως καὶ ὀλοκληροῦται μόνον ὅταν παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία τῆς σεξουαλικῆς πράξεως. Ἡ ἐπιβράδυνσις αὕτη ἐξηρητημένη ἐκ τῆς μητρότητος καὶ τοῦ παθητικοῦ ρόλου τῆς γυναικὸς εἰς τὴν σεξουαλικὴν πράξιν καὶ ἐκ τῶν περιορισμῶν οὓς ἐπιβάλλει εἰς τὸ θῆλυ ἢ οἰκογένεια καὶ ἡ κοινωνία, κρατοῦν τὸ θῆλυ ἐν διαρκεῖ πάλῃ πρὸς τὸ σεξουαλικὸν αὐτοῦ ἔνστικτον καὶ δημιουργοῦν τὴν ἀμυντικὴν καὶ ἐπιφυλακτικὴν ζωὴν τῆς νεάνιδος ἣτις οὕσα μακρὰν τῆς σεξουαλικῆς ἱκανοποιήσεως, τῆς προκαλεῖ ἓνα σύνολον ἀντιδράσεων χαρακτηριζουσῶν τὴν γυναικείαν ψυχολογίαν. Αἱ κυριώτεραι τούτων εἶνε ἡ ἀνάπτυξις τῆς φιλαρεσκείας, τῆς ζηλοτυπίας, τῆς διαισθήσεως, τῆς ὑποκρισίας, τῆς πονηρίας, τοῦ ὑπολογισμοῦ, τῆς ψευδολογίας, τῆς κακολογίας καὶ τῆς ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας.

Ἄλλ' αἱ συνέπειαι αὗται ἔχουσι βαθυτάτην ἀπήχησιν ἐπὶ τοῦ μελλοντικοῦ βίου τόσον τοῦ ἀνδρὸς ὅσον καὶ τῆς γυναικὸς. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀνδρὸς εἶνε οἱ φορεῖς τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων, τῶν σεξουαλ. διαστροφῶν, τοῦ ἐκφυλισμοῦ, καὶ μία τῶν γενεσιουργῶν αἰτίων τῆς διαφθορᾶς τοῦ χαρακτῆρος, τῆς ἀνηθικότητος καὶ τῆς πορνείας (βλ. αἷτια τῆς πορνείας εἰς Ν. Ν. Δρακουλίδη: ἱστορικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐπισκόπησις τῆς πορνείας. Ἀθήναι 1930 ἔκδ. Καλλέργη). Διὰ δὲ τῆς γυναικὸς εἶνε οἱ φορεῖς τῶν ἀσθενειῶν τῆς μητρότητος, τῆς χαλαρώσεως τοῦ συζυγικοῦ βίου καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας καὶ τῆς κακῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν. Εἶνε δὲ εὐνόητον ποῖος εἶνε ὁ κολοσ-

σιαῖος ἀντίκτυπος τῶν γεγονότων τούτων ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Συμπέρασμα : Ἡ ἔλλειψις σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγῆσεως κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ ἡ σύγχυσις τῆς ἀγνοίας πρὸς τὴν ἀγνότητα ὑπὸ τῶν γονέων εἶνε ἡ κυρία αἰτία 1) τοῦ ἀννανισμοῦ 2) τῆς ὁμοφυλοφιλίας 3) τῆς ἠθικῆς διαστροφῆς τοῦ χαρακτήρος 4) τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων 5) τῆς πορνείας 6) τοῦ ἐκφυλισμοῦ 7) τῆς ἀνηθικότητος 8) τῆς οἰκογενειακῆς χαλαρώσεως 9) τῶν ψυχασθενειῶν καὶ νευρώσεων 10) τῆς κακῆς γεννήσεως καὶ κακῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν.

ΔΙΑΤΙ ΕΙΝΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ
!! ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΙΣ ;

Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις εἶνε ἀπαραίτητος πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν τοῦ ἀνεφέραμεν ἄνω-τέρω, καὶ τὰς ὁποίας προσάπτει ἀνεξιτήλως εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ ἢ ἄγνοια καὶ ἡ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ἀθωότητος, ἐγκληματικὴ ἀμάθεια τῶν γονέων. Ἡ ἀληθῆς ἀγιότης δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν κακῶς ἐννοουμένην αὐστηρότητα τῶν γονέων, οὔτε εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ὑποκρισίαν, οὔτε εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀστυνομίας τῶν ἡθῶν, οἷτινες κτυποῦν τὸ κακὸν χωρὶς νὰ δύνανται καὶ νὰ προλάβουν, ὡς ὀρθῶς λέγει ὁ Moll, ἀλλ' εἰς τὴν σαφῆ ἐπίγνωσιν τοῦ παιδίου ἐπὶ τῆς φύσεώς του, τοῦ φύλου του καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ του (Moll: Kontraere Sexualempfindung—γ! ἔκδ. σελ. 592). Τὸ παιδί δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὰ ψεῦδη τῶν γονέων, οὔτε μὲ τὰς ὑπεκφυγὰς καὶ τὰς συγκαλύψεις. Δυνατὸν νὰ φανῆ ἱκανοποιηθῆν, ἀλλὰ κατὰ βάθος αἱ ὀρμητικώτεραι ἀντιδράσεις γεννῶνται. Καὶ αἱ ἀντιδράσεις αὗται, λέγει ὁ διάσημος Γερμανὸς ψυχναλυτῆς Nacht, θὰ προκαλέσουν ἓνα ψυχικὸν τραυματισμὸν δι' ὅλης τῆς ζωῆς ἀνεξάλειπτον, θὰ δημιουργήσουν ἓνα ἄτομον δειλόν, ἄτολμον, ψευδολόγον, ἢ ἀνίκανον, νευροπαθῆς, ἔκφυλον.

Ἡ συνήθεια ἐλαττώνει πάντοτε τὴν ἐρωτικὴν ἐντύπωσιν ὀρισμένων θεαμάτων, ἀφηγημάτων καὶ ἄλλων ἀφροδισίων διεγερτικῶν τῶν αἰσθήσεων. Τοῦναντίον ἡ ἄγνοια τούτων, ἐξαίφνης παρουσταζομένων ἢ ἀπλῶς ὑποψιαζομένων, ἀποτελεῖ τὴν ὀλεθριωτέρων διέγερσιν τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστί-

κτου Διότι ἡ ἄγνοια ἐπικαλεῖται πάντοτε εἰς βοήθειαν τὴν φαντασίαν. Καὶ ἡ φαντασία δίδει πάντοτε αἴγλην ἀπατηλὴν καὶ ἐκπλήττει καὶ μεγεθύνει ὅσα ἡ γνῶσις παρατηρεῖ καὶ σπουδάζει μὲ ψυχραιμίαν καὶ ἀπλότητα. Ἐν τῇ παιδαγωγικῇ διεπράττετο μέχρι τοῦδε τὸ κολοσσιαῖον λάθος τοῦ νὰ ρυθμίζωνται αἱ ἐντυπώσεις τοῦ παιδίου καθ' ὃν τρόπον αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ἐνήλικος. Ἐνῶ εἶνε ἀπλούστατον καὶ ὀλοφάνερον ὅτι, ὁμιλοῦντες εἰς μικρὸν παιδίον περὶ τῆς ὄντογονίας καὶ τῆς διαφορᾶς τῶν φύλων, οὐδένα ἐρεθισμὸν θὰ προκαλέσωμεν· ἀπλούστατα θὰ μνηθῆ εἰς τρόπον, ὥστε οὔτε νὰ ἐκπλαγῆ, οὔτε νοσηρῶς νὰ διεγερθῆ ὅταν σὺν τῇ παρόδῳ τῆς ἡλικίας θ' ἀντιμετωπίσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα, τὰ ὅποια ἐὰν ἠγνῶει, οὔτε δυνατὸν θὰ ἦτο πλεόν νὰ τοῦ τὰ ἐξηγήσωμεν, οὔτε νὰ τὰ μάθῃ ἀκινδίνως. Ἴδου τι λέγει ἐπὶ τούτου μία ἀνεγνωρισμένη αὐθεντία, ἡ κυρία Vérine:

«Ἡ ἐπιστήμη ἀφαιρεῖ τὸν αἰσθησιασμὸν τῶν θεμάτων τὰ ὅποια πραγματεύεται. Μία σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις στηριζομένη ἐπὶ ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν καὶ διδομένη εἰς εὐθέτον στιγμήν, ὄχι μόνον δὲν ἐξάπτει τὸ πνεῦμα τῶν μικρῶν κοριτσιῶν ἀλλὰ γίνεται δεκτὴ χωρὶς ἐκπληξιν καὶ ὡς πρᾶγμα πολὺ φυσικόν». (βλ. Mme Vérine : Les sens de l'amour).

Διὰ τὴν σεξουαλικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν θηλέων ἰδοῦ τί λέγει μία ἄλλη ἐξ ἴσου σημαντικὴ αὐθεντία ἡ Κα Μοπ-τρεὺιλ—Straus. «Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις προπαρασκευάζει τὸ κοριτσάκι, τὴν ἔφηβον, ἐπιστημονικῶς, ἠθικῶς, κοινωνικῶς καὶ θρησκευτικῶς καὶ διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ζήσουν πλήρως καὶ ὑγιεινῶς τὴν κοινωνικὴν σεξουαλικὴν καὶ οἰκογενειακὴν τῶν ζωὴν. Διὰ νὰ προπαρασκευασθῆ τὸ κορίτσι εἰς τὸ νὰ γίνῃ σύζυγος καὶ μητέρα ἀξία τοῦ ὀνόμα-

τός της, πρέπει νά μάθη ἀπό μικρᾶς ἡλικίας τὴν κατασκευὴν τοῦ ὄργανισμοῦ της καὶ δὴ τὴν ἀνατομίαν καὶ φυσιολογίαν τῶν ὀργάνων τῆς ἀναπαραγωγῆς, τὸν μηχανισμόν τῆς μητροτότης, τὰς νόσους αἰτινες θίγουν τὰ ὄργανα ταῦτα, τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως αὐτῶν, τὴν βεβαιότητα τῶν ζητημάτων τούτων ἐπὶ τῆς καθόλου ζωῆς κ. ο. κ. Καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις αὐτὴ σήμερον εἶνε ἓν ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπειγόντων ζωτικῶν ζητημάτων» (René Biot: *La femme et la biologie*, Umfia 1928). Καὶ ὅταν ἡ σπουδὴ αὐτὴ ἀρχίσῃ μεθοδικῶς ἀπὸ τὴν πρώτην παιδικὴν ἡλικίαν, πᾶς τις δύναται ν' ἀντιληφθῆ ὅτι ὁ νέος καὶ ἡ νέα τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας θὰ εἶνε δυνατόν τελείως ἀσκανδαλίσιως καὶ τελείως ἀντικειμενικῶς νά προχωρήσουν εἰς τὴν μάθησιν καὶ τῆς τελευταίας λεπτομερείας τῆς ἀνατομικῆς, τῆς φυσιολογίας καὶ τῆς παθολογίας τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Καὶ τὸ Σινικὸν τεῖχος τὸ ὁποῖον ἡ ἀμάθεια ἐν ὀνόματι τῆς σεμνοτυφίας ὑψωσε κατὰ τὸν ἐγκληματικώτερον τρόπον, ὡς διὰ μαγείας θὰ ἐξαφανισθῆ. Ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως πᾶς τις δύναται νά ἐννοήσῃ ἐὰν δὲν προηγηθῆ ἡ συστηματικὴ, ἐπιστημονικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ διαφώτισις αὕτη ποίαν ἐρεθιστικὴν ἐκπληξιν προκαλεῖ εἰς τὸ ἀγόρι ἢ εἰς τὸ κορίτσι ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῶν τριχῶν τῆς ἡβης, τὰ πρῶτα ξμμινα, ἡ πρώτη στύσις, ἡ πρώτη ἐκσπερμάτισις, πῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν διεγείρεται κατὰ τὸν πλέον ἐκνευριστικὸν τρόπον εἰς τὰ παιδιὰ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἡ ἐπιθυμία νά μάθωσι πῶς γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος καὶ ποία εἶνε ἡ διαφορὰ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ ἄρρενος ἀπὸ τοῦ θήλεος, μυστήρια διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων μηχανεύονται μύρια ὄσα, φαντάζονται, ἀκούουν τερατολογίας, παραύρονται ἀπὸ διεφθαρμένα ἄτομα, ἀπὸ ὑπηρέτας, ἀπὸ πορνογράφου

ματα καὶ ἂν δὲν καταλήξουν εἰς τὴν γενετήσιον διαστροφὴν ἢ τὴν πορνείαν, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφύγουν τὸν ἀντανισμὸν ἢ τὴν ὁμοφυλοφιλίαν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὅλοι οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦν. Ὁ abbé Paul Naudet λέγει ἐπὶ τοῦ προκειμένου. «Ἐὰν ἡ πεταλοῦδα πὺ στριφογυρίζει πέριξ τῆς λάμπας ἐγνώριζε τὰς ιδιότητας τοῦ φωτός, δὲν θὰ ἔκαιε τὰ πτερά της καὶ τὸ μικροσκοπικὸν της σῶμα δὲν θὰ ἔκειτο ἀσπαῖρον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Δὲν θὰ ἦτο ἄραγε προτιμώτερον ν' ἀνοιξωμεν φαρδύα πλατεῖα τὰ παράθυρα καὶ νὰ ἐμβολιάσωμεν τὰ παιδιά μας διὰ μιᾶς συνετῆς καὶ ἐγκαίρου διαφωτίσεως ἀφοῦ εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ κίνδυνος θὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν καὶ ἀφοῦ εἶνε βέβαιον ὅτι τότε πᾶσα διαφώτισις εἶνε πλέον ἀδύνατος καὶ ματαία;» (Medicina 1912 Σεπτέμβριος—Νοέμβριος). Ἰδοὺ ἀκόμη καὶ ἡ γνώμη τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ καὶ γερουσιαστοῦ Παρισίων Pinard : «Ἐγραψαν κατὰ κόρον ὅτι ἡ γενετήσιος λειτουργία εἶνε ὁ ὑπατος σκοπὸς παντὸς ζώου καὶ φυτοῦ. Ἐλοιπόν, τοῦτο εἶνε πλέον ἀληθέστερον προκειμένου διὰ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τονίζει τὸ ἐξῆς : ὅτι τὸ παιδί πρέπει νὰ μνηθῆ συστηματικὰ εἰς τὴν γνῶσιν τῆς λειτουργίας τῆς ἀναπαραγωγῆς καὶ τότε μόνον θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ προασπίσῃ τὸ πολυτιμώτερον τῶν ἰγαθῶν : τὸ μέλλον τῶν μελλουσῶν γενεῶν» (Pr. Pinard conférence faite à la Soc. Française de Pédagogie, 27 Nov. 1924). Θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ μακρυγορήσωμεν παραθέτοντες τὰ πορίσματα ἐξόχων ἐπιστημόνων τῶν ὁποίων τὸ συμπέρασμα εἶνε ἐν καὶ τὸ αὐτό. Θὰ ἀναφέρωμεν μόνον ἀκόμη, μίαν Ἑλληνικὴν συμπερασματικὴν γνώμην τοῦ ἱατροῦ Μωῦσείδη ὅστις γράφει σχετικῶς τὰ ἐξῆς : «Ἡ τριπλῆ ἀξιοθρήνητος μέθοδος τῆς σιωπῆς, τοῦ ψεύδους καὶ τῶν ἀνηθίκων μνήσεων πρέπει

ν' αντικατασταθῆ ὑπὸ τῆς μεθόδου τῆς ἀληθινῆς καὶ βαθμιαίας διαφώτισεως. Ἡ γενετήσιος διαφώτισις εἶνε μία φυσιολογικὴ ἀνάγκη ἢ ὁποῖα ἔχει ἀναγνωρισθῆ σήμερον ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους ὑγιεινολόγους καὶ παιδαγωγούς».

Κατόπιν τούτων τὸ συμπέρασμα προκύπτει αὐθόρμητον : *Ἡ ἔλλειψις τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως εἶνε ἐγκληματική. Εἶνε στίγμα βαρβαρότητος καὶ παχυλῆς ἀμαθείας. Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις εἶνε τὸ ἀπαραίτητον θεμέλιον διὰ τὴν ἐδραΐωσιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους. Καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον θεωρεῖται ἐν ἓκ τῶν σπουδαιοτέρων δώρων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.*

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΗ Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ
ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΙΣ

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐνάροξεως τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὕτη δέον νὰ γίνεται πλεῖσται γνῶμαι ἐξηγέθησαν εἰς τρόπον ὥστε ὁ μὴ μεμνημένος εἰς τὰ ζητήματα αὐτὰ νὰ σχηματίζη τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ κυκεῶνος ἀλληλοσυγκρουομένων γνώμων αἵτινες δὲν κατορθώθη ν' ἀποκρυσταλλωθοῦν εἰς ἓν ἐνιαῖον συμπέρασμα. Ἐν τούτοις τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτω. Ἄν ἀφίσωμεν κατὰ μέρος τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν ἀρχὴν τοῦ ὅτι τὸ παιδί πρέπει ν' ἀφίεται εἰς πλήρη ἄγνοιαν τῶν σεξουαλικῶν ζητημάτων, ἀρχὴν τὴν ὁποίαν σήμερον ἀσπάζονται μόνον μερικοὶ μυωποῦντες θεολόγοι καὶ ἀμαθεῖς ἠθικολόγοι ἢ κακοήθεις ὑποκριταί, σύμπας ὁ ὑγιῆς καὶ φωτισμένος κόσμος ἔχει κατανοήσῃ τὸ ἀπαραίτητον τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως. Καὶ ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ διαφώτισις τοῦ παιδιοῦ πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆν ἡλικίαν τῶν τριῶν ἐτῶν (Nacht : βλ. εἰς *médecine internationale*, Μάρτιος 1930 σελ. 87) ἄλλοι ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας καὶ ἄλλοι πρὸ αὐτῆς. Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐποχὴν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον, ἄλλοι ἦσαν ὑπὲρ τῆς ἀτομικῆς ὑπὸ τῶν γονέων διαφωτίσεως ἄλλοι ὑπὲρ τῆς ὑπὸ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἱατροῦ ἢ εἰδικῶν καθηγητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ ἄλλοι ὑπὲρ τῆς διὰ καταλλήλων βιβλίων διαφωτίσεως. Πάντα τὰ μέσα ταῦτα εἶνε χρήσιμα ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ παιδιοῦ. Καὶ τὸ συμπέρασμα συνάγεται ἐνιαῖον καὶ ὁμόφωνον ἐάν τις μεθοδικῶς μελετήσῃ τὰς ἀπόψεις ταύτας καὶ προαχθῇ

εις συμπεράσματα στηριζόμενα ἐπὶ τῆς βιολογίας, τῆς μόνης, ἐν προκειμένῳ ἀλανθάστου νομοθετικῆς ἐξουσίας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον μάλιστα πολὺ ὀρθῶς ἡ Κυρία Έναρντ, ἐπιθεωρήτρια τῆς Γαλλικῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἐπρότεινεν ὅπως ἡ διαπαιδαγώγησις αὕτη κληθῆ βιολογικὴ διαπαιδαγώγησις. (βλ. εἰς Bulletin international de la protection de l'enfance 30 Ἰουν. 1925 σελ. 643). Διὰ τοῦ ὅρου τούτου καὶ ἐντὸς τῆς πραγματικότητος εἴμεθα καὶ ἀποφεύγομεν ἓνα ὅρον ὁ ὁποῖος λόγῳ τοῦ μήπω διαλυθέντος σκότους τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀμαθείας εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα κινδυνεύει νὰ σκανδαλίση ἐπιζημίως τὰ ὄτα μερικῶν σεμνοτύφων καὶ κακῶς πληροφορημένων γονέων.

Ἐπὶ τῇ βάσει ὅθεν ἀπάντων τῶν φυσιοβιολογικῶν, ψυχολογικῶν καὶ κοινωνικῶν δεδομένων ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις τοῦ παιδιοῦ πρέπει ν' ἀρχίσῃ κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν 4—7 ἐτῶν. Κατ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν συνήθως τὰ παιδιὰ ἀπευθύνουν τὰς πρώτας σεξουαλικὰς ἐρωτήσεις των πρὸς τοὺς γονεῖς των καὶ δὴ πρὸς τὴν μητέρα. Ἄλλ' ἂν ἡ ἐρώτησις αὕτη ἀργίση νὰ ἔλθῃ, ἡ μητέρα πρέπει νὰ τὴν προκαλέσῃ, διότι μετὰ τὴν ἡλικίαν τῶν ἕξ ἐτῶν οὐδεμία ἐλπίς ὑπάρχει ὅπως τὸ παιδί ἀποφύγῃ νὰ κάμῃ παρομοίως ἐρωτήσεις εἰς ἕνα πρόσωπα πληροφοροῦμενον ἐπὶ τῶν ἀποριῶν του κατὰ τρόπον διαστρεβλωτικὸν διὰ τὴν ἠθικὴν του ἐξέλιξιν καὶ ἐπικινδύνως διεγερτικὸν διὰ τὴν φαντασίαν του. Βάσις τῶν ἀπαντήσεων—καὶ τοῦτο εἶνε κανὼν ἰσχύων δι' ὅλα τὰ στάδια τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγώγησεως—πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ψυχολογία. Οὔτε ψεῦδη ἐπιτρέπεται νὰ λέγωνται οὔτε ἡ πραγματικότης ὠμῆ, ἀλλ' ἀνάλογος τῆς ψυχολογίας τῆς ἡλικίας τοῦ παι-

διοῦ. Καὶ τοῦτο κατορθώνεται ἄριστα ἐὰν ἀρυσθῶμεν τὰς ἀπαντήσεις μας ἀπὸ τὸ φυτικὸν καὶ τὸ ζωϊκὸν βασίλειον, ἐξ ἀναλόγων φαινομένων πού εἶνε ὅμοια εἰς τὸν ἀνθρώπον. Πῶς γενῶνται τὰ παιδιὰ; εἰς τὸ θέμα αὐτὸ θὰ περιστρέφεται ἡ πρώτη ἐρώτησις τοῦ παιδιοῦ. Καὶ ἡ μητέρα θ' ἀπαντήσῃ: «Κύτταξε τὸν μικρὸ σπόρο τοῦ σταριοῦ, πῶς τὸν σπέρνουμε στὸ χῶμα κι' ἀπὸ κεῖ βγαίνει τὸ νέο στάρι ποῦ φτιάνει τὸ ψωμί ποῦ θὰ μᾶς θρέψῃ. Ἡ, κύτταξε τὴν πεταλοῦδα πῶς πέρνει τὴν γῦριν τοῦ ἐνὸς ἀνθοῦς καὶ τὴν μεταφέρει στὸ ἄλλο γιὰ νὰ τὸ γονιμοποιήσῃ. Ἡ, κύτταξε τὰ μικρὰ πουλάκια πῶς βγαίνουν ἀπὸ τὸ αὐγὸ τῆς κόττας ποῦ εἶνε ἡ μαμᾶ τους. Ἔτσι καὶ τὰ παιδιὰ τὰ φέρνει στὸν κόσμον ἡ μαμᾶ τους. Ὁ ὄργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει διάφορες λειτουργίες. Ἐδῶ εἶνε οἱ πνεύμονες ποῦ χρησιμεύουν στὴν ἀναπνοή. Ἐδῶ εἶνε τὸ στομάχι ποῦ χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ πέρνει τὰς τροφὰς καὶ νὰ μᾶς τρέφῃ. Ἐδῶ εἶνε ἡ καρδιὰ ποῦ χρησιμεύει γιὰ νὰ μᾶς δίνει τὸ αἷμα καὶ τὴ δύναμη. Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν καρδιὰ εἶνε τὸ μέρος ποῦ ἡ μητέρα ἀπὸ ἓνα μικρὸ σπόρο, σὺν τὸν σπόρο τοῦ σταριοῦ, προσπαθεῖ ἐπὶ ἐννέα μῆνες νὰ φτιάσῃ τὸ μωρὸ της. Μετὰ τοὺς ἐννέα μῆνας ὅπως τὸ πουλάκι σπάζει τ' αὐγὸ καὶ βγαίνει ἔτσι καὶ τὸ μωρὸ βγαίνει ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μαμᾶς του. Ἐδῶ κοντὰ στὴν καρδιά μου σὲ κράτησα κι' ἔσένα χρυσὸ μου παιδί καὶ ὑπέφερα ἐννέα μῆνες ἕως ὅτου νὰ σὲ φέρω στὸν κόσμον» Βεβαίως τὰ λίγα αὐτὰ λόγια λέγονται περὶ ἀνεπτυγμένα, περὶ διεξοδικά, περὶ ἀπλᾶ. Σκοπὸς μου δὲν εἶνε νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας αὐτὰς ποῦ θὰ ἐχρειάζοντο ἓνα βιβλίον διὰ νὰ ἐκτεθοῦν, ἀλλὰ σκοπὸς μου εἶνε νὰ καταδείξω ἐπὶ ποίας περιόδου βάσεως στηριζομένη ἡ μητέρα

δύναται ν' αναπτύξη καὶ τὰ πειρὸ παρακεκινδυνευμένα ζη-
τήματα στὸ παιδί της χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῇ ψέμματα καὶ
χωρὶς νὰ σκανδαλίση, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐξουδετερώνουσα δι'
αὐτοῦ τοῦ τρόπου κάθε μελλοντικὴν διεγερτικὴν περιέρ-
γειαν καὶ θεμελιώνουσα τὴν στοργὴν τοῦ παιδιοῦ πρὸς
τὴν μητέρα. Διότι βέβαια περισσότερον θ' ἀφοσιωθῇ εἰς
τὴν μητέρα του τὸ παιδί ὅταν μάθῃ πῶς δίπλα στὴν καρ-
διά της τὸ κράτησε ἐπὶ ἔννια μῆνες καὶ ἀγωνίσθηκε νὰ
τοῦ δώσῃ τὴ ζωὴ, παρὸ ὅταν ἀκούσῃ τὴν ἀνοησία ὅτι ἕνας
ἄγγελος τὸ ἔφερε μὲ τὸ καλάθι ἢ ὅτι εὐρέθηκε κάτω ἀπὸ
ἕνα λάχανον, πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν θ' ἀργίσουν νὰ τοῦ
φανοῦν τόσον ἀνόητα ὥστε μόνο του πιά τὸ παιδί νὰ
θελήσῃ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια. Κι' ἐδῶ ἀκριβῶς εἶνε ἡ κα-
ταστροφὴ, ὅπως ἀνωτέρω ἐξηγήσαμεν. Ἡ κυρία Montre-
uil-Stauss ἡ ὁποία εἶνε μία αὐθεντία ἐπὶ τῶν ζητημάτων
αὐτῶν, ἐξέδωσε τὸ 1927 ἕνα θαυμασίως εἰκονογραφημέ-
νον λεύκωμα μὲ ὀλιγολόγους καὶ ψυχολογημένας ἐξηγήσεις
ποῦ εἶνε ὁ πολυτιμότερος ὁδηγὸς γιὰ κάθε μητέρα εἰς τὸ
ζήτημα τῆς πρώτης διαφωτίσεως τῶν παιδιῶν της. Τὸ
λεύκωμα αὐτὸ τιλοφορεῖται «Maman, dis-moi» «Μαμά,
πές μου»: ὅπως ἐπίσης ἕνα ἄλλο θαυμάσιο τῆς Mary
Wood Allen ποῦ τιλοφορεῖται «Sag' mir die Wahreheit
liebe Mutter» «πές μου τὴν ἀλήθεια, ἀγαπημένη μου
μαμά» καὶ πλῆθος ἄλλων διὰ κάθε ἡλικίαν καὶ κάθε φυ-
λον ξεχωριστά, ἄλλα εἰς χρῆσιν τῶν γονέων, ἄλλα τῶν δι-
δασκάλων καὶ τῶν παιδαγωγῶν καὶ ἄλλα αὐτῶν τῶν παι-
διῶν ἀναλόγως τῆς ἡλικίας των. Κατάλογον τῶν κυριωτέ-
ρων ἐκ τούτων παραθέτομεν εἰς τὴν ἐν τέλει τοῦ παρόντος
βιβλιογραφίαν. Ὡς βλέπετε τὰ ζητήματα εἶνε λελυμένα.
Λελυμένα κατόπιν ἐπιμόνου καὶ ἐνδελεχοῦς ἐργασίας. Δὲν

μένει παρὰ νὰ καρπωθῶμεν τὴν ἐργασίαν αὐτὴν. Ἡ πρώτη αὐτὴ διαπαιδαγώγησις τοῦ παιδιοῦ πρόπει νὰ εἶνε ἐμπιστευμένη μόνον εἰς τὴν μητέρα.

Οὕτω ἐφωδιασμένον τὸ παιδί θὰ εἰσέλθῃ ἀπὸ τὴν φάσιν τῆς σεξουαλικῆς περιεργείας τῶν 4—6 ἐτῶν εἰς τὴν φάσιν τῆς σεξουαλικῆς ἐρεῦνης τῶν 8—10 ἐτῶν. Καὶ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡ διδασκαλία ἀνήκει ἐπίσης εἰς τὴν μητέρα. Κατὰ παρόμοιον τρόπον θὰ συνεχίσῃ τὰς ἐξηγήσεις τῆς διὰ ζητήματα πολυπλοκώτερα ὅπως εἶνε τὸ τῆς διαφορᾶς τῶν φύλων, τῆς γονιμοποιήσεως κ.τ.λ. Καὶ τὰ ζητήματα αὐτά, τὰ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀκανθώδη, ἔχουν ἀπλοποιηθῆ κατὰ τρόπον ἀφαντάστως προσηροσμένον εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ παιδιοῦ. Δι' ὅλα ὑπάρχουν εἰδικὰ βιβλία καὶ ὁδηγοὶ διὰ τοὺς γονεῖς. Καὶ τὸ παιδί ὄχι μόνον διδύσκειται τὴν ἀλήθειαν, ὄχι μόνον ἀποφεύγει τὴν ἐπικίνδυνον ἔρευναν καὶ τὰς ὀλεθρίας συνεπίεις τῆς, ἀλλὰ χαλυβδώνει τὸν χαρακτῆρα του καὶ ἀρχίζει νὰ ἐννοῇ τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν σεβασμὸν τὸν ὅποιον ὀφείλει πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν θετικὴν σημασίαν τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶνε καταλληλότερον καὶ ἀπαραίτητον ὅπως ἐν τῷ σχολείῳ, εἰς τὸ μάθημα τῆς φυσιογνωσίας, διδάσκειται καὶ ἡ γονιμοποίησις τῶν φυτῶν.

Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 12—14 ἐτῶν ἀρχίζει ἡ ἐμφάνισις τῶν δευτερογόνων σεξουαλικῶν χαρακτήρων, ἡ ἀνάπτυξις τῶν μαστῶν καὶ τὰ ἔμμηνα εἰς τὸ κορίτσι, αἱ τρίχες τοῦ ἐφηβαίου καὶ αἱ στύσεις εἰς τὸ ἀγόρι κ.λ.π. Τὸ παιδί ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐφηβικὴν του ἡλικίαν, ἥτοι τὴν περίοδον τῆς σεξουαλικῆς ἀποκαλύψεως. Ὁ ὄργανισμὸς διέρχεται ἀληθῆ ἀναστάτωσιν καὶ ἡ

διαπαιδαγωγήσις κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν δεόν νὰ εἶνε λίαν ἐπιμελημένη. Ἡ προηγηθεῖσα διαπαιδαγωγήσις τῶν μικροτέρων ἡλικιῶν δεικνύει ἐνταῦθα ὄλην τὴν πολυτιμότητά της διότι ὄχι μόνον ἔχουν ἀποφευχθῆ οἱ ἐπικίνδυνοι σκόπελοι τῆς ἀγνοίας ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα τῶρα πλέον εἶνε ἀδύνατον νὰ διδάξωμεν εἰς τὸν ἔφηβον, ἀλλ' ἡ ἀποκάλυψις αὐτὴ δὲν ἔχει εἰς τὸν νεανικὸν ἐγκέφαλον θυελλώθη σφοδρότητα πλέον, λόγῳ τῆς προηγηθείσης διαφωτίσεως. Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγωγήσις δύναται ὄθεν νὰ χωρήσῃ ἀπροσκόπτως εἰς τὸν πολύτιμον καὶ λεπτὸν προορισμόν της ἐξηγοῦσα εἰς τὸ κορίτσι τὴν σημασίαν τῶν ἐμμήνων καὶ εἰς τὸ ἀγόρι τὴν σημασίαν τῶν στύσεων, ἐξηγοῦσα τὴν φυσιολογίαν τῶν γενητικῶν ὀργάνων, ἀπεμπολοῦσα τὰς παιδικὰς καταχρήσεις, τὸν εὐνανισμόν καὶ τὴν ὁμοφυλοφίλιαν. Καὶ ἡ περίοδος αὐτὴ τῆς διαπαιδαγωγήσεως εἶνε ἔργον τῶν γονέων, ἀλλὰ χωριστὰ διὰ κάθε φύλον. Τὸ κορίτσι θὰ διαφωτισθῆ ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τὸ ἀγόρι ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ τὸν ἱατρὸν τῆς οἰκογενείας. Ἀναλόγως δὲ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδιῶν, κατάλληλα βιβλία δύνανται νὰ δοθῶσιν εἰς ἀμφοτέρα τὰ φύλα. Εἰς τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως προσέρχεται μέγας ἀρωγὸς ὁ ἀθλητισμός.

Ὁ ἀθλητισμὸς διὰ τοῦ φυσικοῦ καμάτου ἐξουδετερώνει τὴν ἀδυναμίαν τῶν νεύρων, δὲν παρέχει καιρὸν εἰς τὴν πελαγοδρομήσιν τῆς νοσηρᾶς φαντασίας, ἀποκαθιστᾷ τὸ ἰσοζύγιον τῶν ὀργανικῶν λειτουργιῶν καὶ φέρει ὕπνον ἤρεμον καὶ ἀσκανδάλιστον. Ἐξ ἄλλου ἰσχυροποιεῖ τὸν ὀργανισμόν εἰς τὴν ἄμυνάν του κατὰ τῶν μικροβίων, τονώνει τὴν θέλησιν, τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν μνήμην, ἀφαιρεῖ τὸν καιρὸν διὰ τὰς κακὰς συναναστροφὰς καὶ τὰ φθοροποιὰ

ἀναγνώσματα καὶ προπονεῖ θαυμασίως εἰς τὸ θάρρος, τὴν ἐτοιμότητα καὶ τὴν φιλοπονίαν ποῦ ἀπαιτεῖ ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς καλλιεργῶν συνάμα βαθέως τὰς ἰδέας τῆς δικαιοσύνης, τῆς εὐθυκρισίας, τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἐντιμότητος καὶ τέλος δημιουργῶν ἄρτια καὶ ὠραῖα σώματα γεμάτα ἠθικὴν καὶ ὀργανικὴν ὑγείαν (βλ. Ν. Ν. Δρακουλίδη: Ὁ ἀθλητισμὸς ὡς μέσον ὑγιεινῆς ἀμύνης, ἠθικῆς διαλάσεως καὶ κοινωνικῆς εὐημερίας. Εἰς «Ἀθλητικὸν Κόσμον» Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1928). Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡ κατάχρησις τοῦ ἀθλητισμοῦ εἶνε ὀλεθρία. Ὅλα ἔχουν τὸ μέτρον τους καὶ τὸ σύστημά τους. Καὶ γι' αὐτὸ γιὰ τὸ κορίτσι προτιμῶ τὴν **ρυθμικὴν γυμναστικὴν** ποῦ κοντὰ στὴν εὐρυθμίαν τοῦ σώματος θὰ μορφώσῃ τὴν αἰσθητικὴν τῆς κινήσεως καὶ τὴν ὁμορφίαν τῆς ψυχῆς, προτερήματα ποῦ κατ' ἔξοχὴν βλαστάνουν στὴ γυναικεία ὑποκειμενικότητα καὶ ποῦ εἶνε, ὄχι πολυτέλεια, μὰ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν του.

Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς ὁ νέος καὶ ἡ νέα εἰσέρχονται εἰς τὴν περίοδον τῆς σεξουαλικῆς ἀποκαλύψεως κατὰ τὸ 16—18 ἔτος τῆς ἡλικίας των. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις συμπληροῦται. Τὸ κορίτσι διδάσκειται ὅλας τὰς φάσεις τῆς μητροτήτος καὶ τοῦ τοκετοῦ καὶ ὁ νέος ὅλας τὰς εὐθύναις ποῦ ἔχει διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς οἰκογενείας του, τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τὴν ἀρμοδίαν διαχείρησιν τῶν γενητικῶν λειτουργιῶν. Ἀμφότερα δὲ τὰ φύλα διδάσκονται εἰς τὰς ἀσθενείας τῆς γενητικῆς ζωῆς, εἰς τὴν προφύλαξιν καὶ τὰς συνεπειὰς τῶν ἀφροδισίων νόσων κ.ο.κ. Ἡ διδασκαλία αὕτη γίνεται κυρίως εἰς τὸ σχολεῖον εἰς εἰδικὸν μάθημα ὑπὸ εἰδικῶν καθηγητῶν καὶ συμπληροῦται διὰ βιβλίων, κινηματογραφικῶν ταινιῶν καταλ-

λήλων, ἐπισκέψεων εἰς ὑγιεινολογικὰ μουσεῖα, εἰς μαιευτήρια εἰς βρεφοκομεῖα κ.ο.κ. Σημειώνω ἐδῶ γιὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους τὸ περίφημο φιλμ σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγῆσεως ποὺ προεβλήθη γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Παρίσι, στὸ ἀμφιθέατρο Richelieu τῆς Σορβόνης, στὰς 28 Μαΐου 1930 ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς γυναικειᾶς ἐκπαιδεύσεως.

Μετὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην ὁ νέος καὶ ἡ νέα μέσα εἰς τὸν σάλον τῆς ζωῆς ἀφίνονται μετὰ τῆς μεγαλειτέρας πλέον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν ἀσφαλῆ αὐτῶν κρίσιν μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἔχουν τὴν ἱκανότητα ὄχι μόνον τὸν ἑαυτὸν τοὺς νὰ προασπίσουν ἀλλὰ καὶ νὰ δημιουργήσουν ἀνταξίους ἀπογόνους ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κοινωνικοῦ συλόγου.

Καὶ ἔρχομαι τώρα νὰ ἐρωτήσω, ὄχι βέβαια τοὺς ἐχεφρονοῦντας καὶ πραγματικῶς πολιτισμένους ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς καθυστερημένους καὶ τοὺς μὴ γνωρίζοντας: Ποῖον συμπέρασμα συνάγουν ἀπὸ τὴν σύγκρισιν ἑνὸς νέου ἢ μιᾶς νέας διαπαιδαγωγηθέντων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους ὁμηλικούς διδαχθέντας ὅτι τὸ παιδί φυτρώνει μέσα στὸ λάχανο, διδαχθέντας τὴν ἀπόλυτον σιωπὴν ἀπὸ γονεῖς καὶ διδασκάλους, δεχθέντας τὴν ὀλεθριωτέραν διαφώτισιν ἀπὸ ὑπηρετρίας καὶ πορνογραφήματα, καταρακωθέντας διὰ τοῦ ἀννανισμοῦ, τῆς ὑποκρισίας, τοῦ ψεύδους, τῆς ἀμαθείας, τῆς ὁμοφυλοφυλίας, τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων κ.λ.π.;

Εἶνε περιττὸν νομίζω νὰ τονίσω τὴν διαφορὰν εἰς τ' ἀποτελέσματα τῶν δύο αὐτῶν συστημάτων. Εἶνε περιττὸν νὰ τονίσω πῶς διὰ τοῦ ἑνὸς συστήματος δημιουργοῦμεν ράκη κοινωνικὰ μὲ νοσηρὰν ὑγείαν καὶ πλαστογραφημένον ψυχισμὸν καὶ πῶς διὰ τοῦ ἄλλου συστήματος τελειοποιοῦ-

μεν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀνθρώπινον εἶδος εἰς τὴν ὀργανικὴν καὶ ψυχικὴν του ὑπόστασιν.

Τίς θὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὠραῖον αὐτὸ ἔργον; Τὰ τρία τέταρτα ἀνήκουν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὸ ἓν τέταρτον εἰς τὸ σχολεῖον. Καὶ ἔξ αὐτῶν τῶν πρώτων τριῶν τετάρτων τὸ μέγιστον μέρος ἀνήκει εἰς τὴν μητέρα. Πρέπει νὰ μορφώσωμεν λοιπὸν τὰς μητέρας. Πρέπει νὰ μορφώσωμεν γενικῶς τοὺς γονεῖς καὶ νὰ παρασκευάσωμεν εἰδικῶς τοὺς διδασκάλους. Καὶ διὰ μὲν τοὺς τελευταίους τούτους ἀρκεῖ ἡ κρατικὴ μέριμνα τῆς εἰδικῆς των μορφώσεως εἰς τὰ διδασκαλεῖα καὶ τὰ πανεπιστήμια, διὰ προσθήκης ἀναλόγων μαθημάτων. Διὰ τοὺς γονεῖς ὅμως ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐκδηλουμένη ὑπὸ μορφὴν εὐρείας κοινωνικῆς προπαγάνδας σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως εἶνε ἡ μόνη ἡ ὁποία δύναται νὰ τοὺς δώσῃ τὰ ἀσφαλῆ ἐφόδια διὰ νὰ διαφωτίσουν μόνοι των τὰ παιδιὰ τους. Καὶ ἡ ἱερὰ αὐτὴ προπαγάνδα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ κατ' ἀρχὴν τρία κύρια σημεῖα 1ον) τὸ ὅτι οἱ γονεῖς δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν διὰ τοιαῦτα ζητήματα 2ον) τὸ ὅτι οἱ γονεῖς δὲν τολμοῦν νὰ διδάξουν τὰ παιδιὰ τους 3ον) τὸ ὅτι οἱ γονεῖς δὲν γνωρίζουν οὔτε νὰ διδάξουν τὰ ζητήματα ταῦτα οὔτε ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ διδασκαλία καὶ ποίας συνεπειᾶς ἢ ἔλλειψις αὐτῆς. Τὸ πλῆθος τῶν *Σχολῶν Γονέων* ποῦ ὑπὸ τύπον διαλέξεων μορφώνουν ἐπ' αὐτῶν τῶν ζητημάτων τοὺς γονεῖς εἰς τὰ πολιτισμένα κράτη καὶ τὸ πλῆθος τῶν συναφῶν σωματείων προστασίας τοῦ παιδιοῦ, τῆς μητρότητος, τῆς υγείας, τῆς ἠθικῆς κλπ. ποῦ συμβάλλουν εἰς τὸ ἔργον τῶν σχολῶν αὐτῶν, τοῦτον ἀκριβῶς ἔχουν κύριον σκοπόν. Παρ' ἡμῖν μία τοιαύτη κίνησις θὰ εἶχε ἤδη ἐτοίμους τόπους διὰ νὰ εἴξη τὸν ἱερόν της σπόρον. Καὶ οἱ τόποι αὐτοὶ εἶνε σωματεῖα

ποῦ καὶ μόνα τους ἀκόμα δύνανται νὰ ὑψώσουν τὴν σημαίαν τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς ἀναγεννήσεως ὅπως π. χ. τὸ «Πατριωτικὸν Ἴδρυμα», ὁ «Σύλλογος Γονέων», τὸ «Ἐθνικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων», τὸ «Λύκειον Ἑλληνίδων», ὁ «Σύλλογος πρὸς προστασίαν τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας» κ.λ.π. παρόμοια σωματεῖα καὶ ἱδρύματα.

Εἰς τὰ κράτη τοῦ ὀρθοφρονουῦντος πολιτισμοῦ τὰ ζητήματα ταῦτα ἔχουν λυθῆ εἰς τὰς λεπτομερείας των. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πλέον προωδημένων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔθνων, εὐρίσκεται ἡ Ἀμερικὴ (βλ. πληροφορίας ἐπὶ τῆς κινήσεως ταύτης εἰς τὴν Journal of Social Hygiene τῆς Νέας Ὑόρκης). Ἡ ἀνάγκη τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως ἐψηφίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ Βερολίνον εἰς τὸ ἔν ἔτει 1905 συνελθὸν συνέδριον τοῦ Band für Mutterschutz. Ἐπὶ τῆς βάσεως τῶν ἰδεῶν τούτων ἐδημιουργήθησαν διάφορα συστήματα σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως ὅπως τοῦ Foerster, τοῦ Sigmund, τῆς Lischnewsky κ.λ.π. (σχετικὰ συγγράμματα ἐπὶ τῶν μεθόδων τούτων βλέπε εἰς τὴν βιβλιογραφίαν ἡμῶν) ἐπίσης δὲ καὶ νεωτεριστικὰ σχολεῖα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τούτων ἱδρύθησαν (Landerziehungsheime), ὅπως τὰ ὑπὸ τοῦ Reddie ἐν Ἀγγλίᾳ, ὑπὸ τοῦ Lietz ἐν Γερμανίᾳ, ὑπὸ τοῦ Frey, τοῦ Zuberbühler, τοῦ Grunder ἐν Ἑλβετίᾳ, ὑπὸ τοῦ Contou ἐν Γαλλίᾳ κ.ἄ.π. (βλ. λεπτομερείας ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν σχολείων τούτων, εἰς Wilhelm Frey: Landerziehungsheime ἔκδ. Λειψίας 1902-Ernest Contou: Ecoles nouvelles et Landerziehungsheime, étude-programme ἔκδ. Παρισίων 1905-Auguste Forel: L'activité psychique, ἔκδ. Γενεύης 1906 κ.λ.π.). Τοιαύτης σημασίας ἦτο καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πείραμα τοῦ διαπρεποῦς

παιδαγωγοῦ μας Δελμούζου διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ προτύπου παρθεναγωγείου Βόλου, πρὸ εἰκοσαετίας, ὡς καὶ ἄλλων κατὰ καιροὺς διακεκριμένων ἐπιστημόνων Ἑλλήνων παιδαγωγῶν τῶν ὁποίων ἡ φωνὴ καὶ τὸ ἔργον κατεπνίγη ἀπὸ τὴν ἀνοσίαν ἀντίδρασιν τῆς ἀμαθείας ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς σεμνοτυφίας ἢ τῆς θρησκείας, τῶν ὄπλων δηλονότι τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν ἐκάστοτε οἱ ὑποκριταὶ καὶ οἱ ἀνήθικοι διὰ νὰ καταπολεμήσουν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἠθικὴν ὑγείαν (βλ.: «πρακτικὰ τῆς ἐν Ναυπλίῳ δίκης τοῦ 1914»).

Εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως ἀνήκουν ἀκόμα καὶ ἡ τόσον ἐπ' ἐσχάτων διαδοθεῖσα ἐν Γερμανίᾳ μικτὴ γυμνικὴ γυμναστικὴ εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν καὶ τὰ γυμνοκρατικὰ σωματεῖα τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶνε ἡ διάπλασις καὶ διατήρησις τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ὑγείας ὅπως παρομοίαν ἀποστολὴν εἶχον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα οἱ ἀγῶνες γυμνῶν ἐφήβων καὶ νεανίδων οἱ πραγματοποιοῦντες τὴν ρῆσιν «νοῦς ὑγιὴς ἐν σώματι ὑγιῆ». Βεβαίως εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν πρὸ εἰκοσιπέντε αἰῶνων. Εἶνε καιρὸς ὅμως, πλεον ἢ καιρός, νὰ θέσωμεν τὸ πρῶτον ἡμῶν βῆμα εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῆς ὁδοῦ αὐτῆς σήμερον μάλιστα ὁπότε ἡ Ἑλλὰς εἰσέρχεται εἰς τὴν νέαν τῆς ἑκατονταετηρίδα μὲ τὰ σπλάχνα τῆς αἰμιάσσοντα καὶ λυμαινόμενα ἀπὸ τὴν γάγγραιναν τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς καὶ τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον εἶνε ἐκεῖνο ποῦ προωθεῖ τὸ ἄρρεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν, ἐπαφὴν καὶ σαρκικὴν ἔνωσιν πρὸς τὸ θῆλυ.

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον εἶναι τὸ ἰσχυρότερον καὶ σημαντικώτερον ἔνστικτον τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ λειτουργία του εἶνε ταῦτόσημος τῆς λειτουργίας τῆς ζωῆς. Εἶνε ὁ κύριος ρυθμιστὴς τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ καὶ εἶνε ἀμέσως συνδεδεμένον πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πᾶν ἔργον τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον ἐμφανίζεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἄμα τῇ γενήσει του διατρέχον μίαν λανθάνουσαν περίοδον ἣτις πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν πέντε ἐτῶν μεταβάλλεται εἰς σεξουαλικὴν περιέργειαν, πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν εἰς σεξουαλικὴν ἔρευναν, πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν δεκαπέντε ἐτῶν εἰς σεξουαλικὴν ἀποκάλυψιν καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν εἴκοσι ἐτῶν εἰς σεξουαλικὴν ὀλοκλήρωσιν.

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτον κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτὰς περιόδους ἔχει ἀνάγκην ποδηγετήσεως ἣτις καλεῖται σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις.

Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις εἶνε τὸ ἀπαραίτητον θεμέλιον διὰ τὴν ἐδραίωσιν τοῦ ἀτόμου, τῆς κοινωνίας, τοῦ ἔθνους, ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς καὶ ὑγιεινῆς.

Ἡ ἔλλειψις τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ ἡ σύγχυσις τῆς ἀγνοίας πρὸς τὴν ἀγνότητα ὑπὸ τῶν γονέων κυρίως, εἶνε ἡ κυρία αἰτία 1) τοῦ ἀντανισμοῦ 2) τῆς ὁμοφυλοφιλίας 3) τῆς ἠθικῆς διαστροφῆς τοῦ χαρακτῆρος 4) τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων 5) τῆς πορνείας 6) τοῦ ἔκφυ-

λισμοῦ 7) τῆς ἀνηθικότητος 8) τῆς οἰκογενειακῆς χαλαρώσεως 9) τῶν ψυχασθενειῶν καὶ νευρώσεων 10) τῆς κακῆς γεννήσεως καὶ κακῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν.

Συνεπῶς ἡ ἔλλειψις σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως εἶνε ἐγκληματική. Εἶνε στίγμα βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας.

Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τῆς ψυχολογίας, ἔχει τέσσαρας ἀπόψεις: τὴν ἠθικὴν, τὴν φυσιολογικὴν, τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν καὶ διαιρεῖται εἰς τέσσαρας περιόδους. 1ον) περίοδος σεξουαλικῆς περιεργείας, ἡλικία 4—6 ἐτῶν 2ον) περίοδος σεξουαλικῆς ἐρεύνης, ἡλικία 8—10 ἐτῶν. Κατ' ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιόδους ἡ μητέρα διδάσκει τὸ παιδί της πῶς ἐγεννήθη, ἀρουμένη τὰς ἀπαντήσεις αὐτῆς ἀπὸ ἀνάλογα γεγονότα τοῦ φυτικῆ καὶ ζωολογικοῦ βασιλείου 3ον) περίοδος τῆς σεξουαλικῆς ἀποκαλύψεως, ἡλικία 12—14 ἐτῶν. Κατ' αὐτὴν ἡ μητέρα διδάσκει τὸ κορίτσι καὶ ὁ πατέρας τὸ ἀγόρι ἐξηγοῦντες τὴν σημασίαν τῶν φαινομένων τοῦ ὄργανισμοῦ ποῦ πρωτοπαρουσιάζονται εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν καὶ ἀπομακρύνοντες τὴν τάσιν πρὸς τὸν ἀννατισμὸν καὶ τὴν ὁμοφυλοφιλίαν. Συμπληρωματικῶς συμβάλλουν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὁ ἰατρὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ ἀθλητισμὸς καὶ κατάλληλα βιβλία 4ον) περίοδος σεξουαλικῆς ὁλοκληρώσεως, ἡλικία 16—18 ἐτῶν. Διδασκαλία εἰς τὸ σχολεῖον ξεχωριστὴ διὰ τὴν νέαν καὶ τὸν νέον ἐπὶ τῶν ζητημάτων γονιμοποιήσεως, μητροτήτος, γεννητικῆς λειτουργίας, ἀφροδισίων νόσων κ.λ.π. Συμπληρωματικῶς συμβάλλει ἡ ἐπίσκεψις εἰς νοσοκομεῖα, βρεφοκομεῖα, μαιευτήρια, ὑγιεινολογικὰ μουσεῖα καὶ ἡ ἀνάγνωσις εἰδικῶν βιβλίων.

Διὰ νὰ μάθουν οἱ γονεῖς νὰ διδάσκουν τὰ παιδιά τους, ὑπάρχουν εἰδικὰ βιβλία δι' αὐτοὺς ὅπως καὶ διὰ τοὺς παι-

δαγωγούς, ἀφορῶντα τὴν σεξουαλικὴν διαπαιδαγώγησιν κάθε παιδικῆς ἡλικίας ξεχωριστὰ τόσον διὰ τ' ἀγόρια ὅσον καὶ διὰ τὰ κορίτσια. Ἄλλ' ἢ κυριωτέρα μόρφωσις τῶν γονέων γίνεται διὰ δημοσίων διαλέξεων τὰς ὁποίας ὀργανώνουν σύλλογοι ἠθοπλαστικοὶ ὑγεινολογικοί, μορφωτικοὶ καὶ παιδαγωγικοί.

Ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις εἶνε ἐν ἑκ τῶν σπουδαιότερων δώρων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ πρὸς τὴν ἀνθρώπινην καθ' ὅτι διδάσκει τὴν ἀλήθειαν, ἐμπνέει τὸν σεβασμὸν ἐξασφαλίζει τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὑγίαν, ἐμπεδώνει τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ βελτιώνει τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Παρ' ἡμῶν οὐ μόνον οὐδεμίαν θετικὴν ἐνέργειαν σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγήσεως ὑφίσταται, ἀλλὰ τὸ ὄλον ζήτημα εὐρίσκεται εἰς φάσιν ἀρνητικὴν καὶ τὸ κοινὸν ἀγνοεῖ τὴν σημαντικότητα καὶ τὰ ἀγαθὰ μιᾶς τοιαύτης διαπαιδαγωγήσεως. Ἡ στιγμὴ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ταύτης εἰς τὴν χώραν μας εἶνε ὠριμος καὶ ἐπιτακτικὴ· περαίνοντες δὲ δὲν ἔχομεν παρὰ μίαν εὐχὴν νὰ ἐκφράσωμεν: ὅπως ὁ σπόρος τῆς ἀνακοινώσεώς μας εὕρει γόνιμον ἔδαφος μεταξὺ τοῦ πληθοῦς καὶ ἐπιλέκτου ἀκροατηρίου τῆς αἰθούσης ταύτης καὶ καρποφορήσῃ συντόμως ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ὀλότητος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I.—Βιβλία διὰ μικρὰ παιδιὰ.

BEN ELMY : Baby Buds — EDWARD CARPENTER : Love's coming of age (μὲ μίαν χαριτωμένην συνομιλίαν μητέρας μὲ τὸ παιδί της)—MARY TUDOR POLE : The Wonder of my life—MARGARET MORLEY : Song of life—BERGFELD : Die Binde von deinen Augen, liebe Schwester—MARY WOOD ALLEN : Sag'm'r die Wahreheit, liebe Mutter—Mme MONTREUIL - STRAUSS : Maman, dis—moi. . . (ἔκδοσις θαυμασίως εἰκονογραφημένη 1927) κλπ

II.—Βιβλία διὰ μεγάλα παιδιὰ.

EDWARD BRUCE KIRK : A talk with boys about themselves—EDWARD BRUCE KIRK : Am talk with girls about the selves—A. WARREN : Almost fourteen—H. SALUS : Wo kommen die Kinder her—E STIEHL : Eine Mutterpflicht—MARIA LISCHNEWSKY : Geschlechtliche Belehrung der Kinder—SIEBERT : Unseren Söhnen. Aufklärung über die Gefahren des Geschlechts leben—SIEBERT : Wie sag's ich meinem Kinde—PONY : Conseils à la jeunesse sur l' éducation sexuelle—CALMETTE : Simple causerie pour l' éducation sexuelle—Mme SCHMIDT JÄEGER : L' éducation sexuelle de nos filles—WOOD ALLEN : Ce que toute jeune fille d:vrait savoir—STALL : Ce que tout garçon devrait

savoir—Mme LEROY—ALLAIS : Comment j'ai instruit mes filles de choses de la maternité—Dr MILON : Lettres d'un père à son fils Pr LAIGNEL—LAVASTINE : Vénus et ses dangers (conférence aux élèves des lycées. Ἐδμη. εἰς «Prophylaxie anlivénérienne» Paris, Ἰανουάρ. 1929) κ.λ.π.

III. Βιβλία διὰ γόνεῖς καὶ διὰ παιδαγωγούς.

FOERSTER ; Sexualethik und Sexualpädagogik—ROHLEDER : Grundzüge der Sexualpädagogik—FRIEDJUNG : Geschlechtliche Aufklärung im Erziehungswerke (νέα ἔκδ. 1926)—EXNER : Problem and Principles of Sex Education - A. FOREL—L'éducation sexuelle (νέα ἔκδ. 1928)—BIGELOW : Sex Education—E. F. VAN BUSKIRK : Sex and Character Education—HAVELOCK ELLS : L'éducation sexuelle (1929)—JULLIEN : Education sexuelle et enseignement antivénérien dans les établissements d'instruction (commun. à la Confér. de la déf. soc. contre la syph. Nancy 29 Μαΐου 1928)—M. ΜΩΥΣΕΙΔΟΥ : Γενετήσιος παιδαγωγική : Ἀλεξάνδρεια 1927—G. OBICI : Les erreurs de l'éducation sexuelle (ἔκδ τῆς revue les revues 1902)—A. RADIER : Mes garçons et vos filles (Paris, 1929) - GALLOIS : Enseignement sexuel de la jeunesse (Genève, 1929) NACHT : Instruction sexuelle des enfants. 1929—V. PAUCHE'T : L'enfant : sa préparation à la vie (Paris, 1929)—Abbè MONCHANIN : Biologie et morale sexuelle—Mme VÉRINE : La mère initiatrice—SIREDEY : Du rôle prépondérant de la mère dans l'éducation sexuelle de ses en

fants—Dr MATHÉ : Enseignement de l'hygiène sexuelle à l'École (Paris, éd. Vigot)—Mme GAY et L. COUSIN : Comment j'éleve mon enfant (ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρις ἡλικίας ἑπτά ἐτῶν—éd. Bloud et Gay, Paris 1928)—Mme MONTREUIL-STRAUSS : Éducation sexuelle de la jeune fille (εἰς Proph. antivén. Paris Ἰανουάρ. 1930)—Pr LAIGNEI, LAVASTINE : Rapport sur l'éducation sexuelle dans les lycées des garçons (εἰς Proph. Antiv. Paris Ἰανουάρ. 1929)—Pr PINARD : Le rôle de l'école dans la civilisation de l'instinct sexuel (εἰς Proph. antivén. Μάρτιος 1930)—Mme AVRIL, DE SAINTE CROIX : L'éducation sexuelle (Paris, ἔκδ. 1918 Alcan)—Mme PAULINA LUISI : Sur l'éducation sexuelle (rapport εἰς Congrès International de propagande d'Hygiène sociale et d'éducation prophylactique (Paris, 1923)—APERT : Manuel d'éducation prophylactique (Paris, 1923)—SICARD DE PLAUZOLÈS : L'éducation sexuelle de la jeunesse, Paris, 1923.—Pr DU BOIS : L'éducation des jeunes gens (Conf. de la déf. soc. contre la Syph. Paris 1928)—MOLINÉRY : Vers l'éducation sexuelle (σειρὰ ἀρθρῶν εἰς Médecine Internationale, Παρίσιοι Ἰανουάριος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Δεκεμβρ. 1929 καὶ Μάρτιος 1930) FREUD : Zur sexuellen Aufklaerung der Kinder. J. MARESTAN : L'éducation sexuelle—A. LORULOT : Morale et éducation sexuelle—BAUDRY DE SAUNIÈRE : Éducation sexuelle (Paris 1930 éd. Flammarion) κλπ. κλπ.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ Ν. Ν. ΔΡΑΚΟΥΛΙΔΗ

I. Ἀντιαφροδιδίος ἀγών

1.—Il faut réprimer la prostitution dans l'intérêt de la morale et de la santé publique (les causes de la prostitution et les moyens pour la combattre). (Ἀνακοίνωσις εἰς τὴν ἐν Παρίσις Γαλλικὴν Ἑταιρείαν ἠθικῆς καὶ ὑγιεινῆς προφυλάξεως—συνεδρία 5 Φεβρ. 1925).

2.—Ἡ κοινωνικὴ ὑγεία : Ποῖος πρέπει νὰ εἶνε ὁ ἀγών κατὰ τῆς σφιλίδος (Ἐλεύθ. Βῆμα 11 Μαΐου 1925).

3.—Ἡ μάστιξ τῶν κοινωνικῶν ἀσθενειῶν : τὰ αἷτια, αἱ πηγαὶ καὶ ἡ καταπολέμησις τῆς σφιλίδος εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς ἀθῶους («Ἐσπέρα» 9 καὶ 10 Δεκεμβρ. 1925).

4.—Δηπτέα νομοθετικὰ μέτρα πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀφροδισίου κινδύνου ἐν Ἑλλάδι (πρακτικὰ Ἑλλην. δερματολ. καὶ ἀφροδισιολ. ἐνώσεως. Συνεδρία 16 Μαρτίου 1928. Ἐδημ. εἰς «Κλινικὴν», Ἀθῆναι 1 Ἰουνίου 1928).

5.—Ἡ φρίκη τοῦ ἀφροδισίου κινδύνου ἐν Ἑλλάδι («Ἱατρικὴ Ἐφημερίς» Ἀθῆναι 14, 21 καὶ 28 Ὀκτωβρίου 1928).

6.—Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις περὶ ὀργανώσεως τοῦ ἀντιφροδισίου ἀγῶνος ἐν Ἑλλάδι (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ καθηγ. κ. Γ. Φωτεινοῦ) (ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἱατρικὴν Ἐφημερίδα» Ἀθῆναι 14 καὶ 21 Ἀπριλ., 1929).

7.—Τὰ ἀφροδίσια νοσήματα ἐν τῷ στρατεύματι («Ἐπιθεώρησις Ὑπηρεσιῶν» Ἰαν.—Φεβρ. 1929).

8.—Contribution au dépistage des syphilis ignorées : «Le jour du Wassermann» πρότασις γενομένη εἰς τὴν «Société Française de prophylaxie sanitaire et morale» κατὰ τὴν συνεδρ. τῆς 14 Νοεμβρ. 1929 καὶ δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν «Prophylaxie antivénéérienne» Παρίσις, Δεκέμβριος 1929. Ἀνεδημοσιεύθη καὶ ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει εἰς τὴν «Ἱατρικὴν Ἐφημερίδα» Ἀθῆναι 22 Δεκεμβρ. 1929.

9.—Τὸ προγαμιαῖον πιστοποιητικὸν «Υγεία» Ἀθῆναι. Σεπτέμβριος 1929.

10.—Νέον σύστημα πρὸς ῥύθμισιν τῆς πορνείας ἐν Ἑλλάδι (ὑπομνηματικὴ ἀνακοίνωσις γενομένη ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ὑγιεινῆς. Σύσκεψις 28 Μαρτίου 1929. Ἔδημ. εἰς «Πρακτικὸν Ἱατρὸν» Ἀθῆναι Φεβρουάριος 1930).

11.—Ἡ πορεία τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ τελευταῖον ἑξάμηνον τοῦ 1929 («Ἡμερησίος Τύπος» 7 Ἰανουαρίου 1930).

12.—Ἡ Σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις (ἀνακοίνωσις εἰς Α΄ Πανελ. συνέδριον Ὑγιεινῆς, συνεδρία 30 Ἀπριλ. 1930 καὶ εἰς Α΄ συνέδριον μητροτήτος καὶ παιδικῶν ἡλικιῶν. Συνεδρία 24 Ὀκτωβρίου 1930—ἔκδοσις Κοντομάρη, Ἀθῆναι 1930).

13.—Ἱστορικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐπισκόπησις τῆς πορνείας (μονογραφία, σελ. 96 ἔκδοσις Καλέγγυ, Ἀθῆναι 1930 β' ἀκτύπ.).

14.—Ἡ Ἑλλάς μέσα εἰς τὸν κλοιὸν τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων (σειρὰ 14 ἐκλαϊκευτικῶν ἀρθρῶν εἰς «Ἀκρόπολιν» 25 Μαΐου μέχρι 7 Ἰουνίου 1930).

15.—Τὸ ζήτημα τῶν δυσωνύμων οἰκῶν («Ἀκρόπολις» 13 Αὐγούστου 1930).

16.—Ἡ σύφιλις εἰς τὴν οἰκογένειαν (Διάλεξις εἰς Ἀρχαιολογ. ἐταιρίαν, 7 Νοεμβρίου 1930) Ἔδημ. εἰς ἔφημ' «Ἀκρόπολις» 16-18 Νοεμβρ. 1930.

II. Δερματολογία

17.—Sensibilisation et désensibilisation en dermatologie (avec préface du Dr. P. Ravaut). (Ἐκδοσις Vigné, Παρίσιου 1925 β' ἀκτύπ. 200 σελ.).

18.—Τὸ ὑποθεϊῶδες νάτριον ἐν τῇ δερματολογίᾳ (μεθ' ἐπὶ κλινικῶν παρατηρήσεων) («Πρακ. Ἱατρὸς» Ἀθῆναι Ἰούλιος 1925).

19.—L' autohémothérapie en dermatologie (avec 5 observ. cliniques). («Monde Médical», Παρίσιου 1 Σεπτ. 1925).

20.—Ὑγιεινὴ καὶ αἰσθητικὴ τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου («Ἐσπέρα», Ἀθῆναι, 28 καὶ 29 Νοεμβρ. 1925).

21.—Ἐπὶ μιᾶς περιπτώσεως τῆς νόσου τοῦ Nicolas—Favre (πρῶτη Ἑλληνικὴ ἀνακοίνωσις) («Πρακτ. Ἱατρὸς» Ἀθῆναι, Μάρτιος 1926).

22.— Συμβολή εις τὴν ροδόχρουν πιτυρίασιν τοῦ Gibert («Πρακτικὸς Ἱατρὸς», Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1926).

23.— Προσποιεῖται δερματοπάθειαι ἐν τῷ στρατεύματι («Γενικὴ Στρατιωτ. Ἐπιθεώρ.» Ἀθῆναι, Ἀπρίλιος 1927).

24.— Εἰκοσι νέαι περιπτώσεις ἐπιμόνων δερματοπαθειῶν, λαθεῖσαι διὰ τῶν μεθόδων τῆς γενικῆς ἀπενσιθητοποίησεως (ἐσωτερικὴ θεραπευτικὴ) («Πρακτ. Ἱατρὸς» Ἀθῆναι, Ἰούνιος 1928).

25.— Αἱ συνέπειαι τοῦ Δαγγείου ἀπὸ δερματολογικῆς ἀπόψεως («Πρακτ. Ἱατρὸς» Ἀθῆναι, Σεπτ. 1928).

26.— Observations dermatologiques au cours de la Dengue (ἀνακοίνωσις εἰς «Société Française de Dermatol. et de Syphiligr.» Παρίσιοι, Ἰούνιος 1929).

27.— Erythème polymorphe par sensibilisation à la morphine, associée à une photosensibilisation solaire (ἀνακοίνωσις εἰς IV Congrès des dermatologistes et syphiligraphes de langue Française, Παρίσιοι, 25—27 Ἰουλίου 1929 (Ἔκδ. Masson, Paris 1930).

28.— Le traitement des prurits ἀνακοίνωσις εἰς τὸ αὐτὸ συνέδριον, Παρίσιοι 25—27 Ἰουλίου 1929 (Ἔκδ. Masson, Paris 1930).

29.— Eczéma tenace généralisé rebelle à tout traitement et guéri par la désensibilisation aspécifique («Annales de Dermatologie», Παρίσιοι, Αὐγουστος 1929).

30.— Crise d'asthme et syndrome hémoclasique par anaphylaxie à l'odeur des lions chez un sujet hypervagotonique (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Ν. Κωνσταντούλη) ἀνακοίνωσις εἰς τὴν «Société Française de Dermatol. et de Syphil.» συνεδρία 12 Δεκεμβρίου 1929. Ἐδημοσιεύθη εἰς «Bulletin de la Soc. Fr. de Derm et Syph.» Παρίσιοι, Δεκέμβριος 1929).

31.— Ἐπτὰ περιπτώσεις σπανίων δερματοπαθειῶν (παρουσίασις εἰς «Ἑλλ. Δερματολ. καὶ Ἀφροδισιολ. ἔνωσιν» συνεδρία 3 Ἀπριλ. 1930. Ἐδημοσιεύθη εἰς «Πρακτ. Ἱατρὸν» Ἰούλιος 1930).

32.— Ὑγιεινὴ τῆς κόμης (περιοδικὸν «Υγεία» Ἀθῆναι, Δεκέμβριος 1930).

III. Καλλιτεχνική Ἀνατομία

33.—Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀνατομία ὡς βάσις τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς («Νέα Ἑστία» 1 Ἀπριλίου 1928).

34.—Ἡ ἔκφρασις τοῦ γυμνοῦ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλυπτικῇ (Αἰγύπτιοι—Χαλδαῖοι—Ἀσσύριοι—Ἕλληνες) περιοδικὸν «Μεγ. Ἑλλην. Ἐγκυκλοπαιδείας» ἀρ. 139—141 τῆς 15, 22 καὶ 30 Ἰουλίου 1928.

35.—Ἡ μορφολογία τοῦ γυναικείου σώματος ἐν τῇ τέχνῃ (ἀρχαιότης—ἀναγέννησις—νεώτεροι χρόνοι) [ἐν τῷ αὐτῷ: ἀρ. 142 τῆς 5 Αὐγ. 1928].

36.—Ὁ γυναικεῖος τύπος εἰς τὰς συμβολικὰς παραστάσεις τῶν γραφικῶν καὶ πλαστικῶν τεχνῶν [ἐν τῷ αὐτῷ: ἀρ. 144 τῆς 19 Αὐγούστου 1928.

37.—Ὁ τύπος τοῦ Ἑρμαφροδίτου ἐν τῇ κλασικῇ τέχνῃ [ἐν τῷ αὐτῷ: ἀρ. 146 τῆς 2 Σεπτ. 1928].

38.—Οἱ καλλιτέχνη τῆς ἀναγεννήσεως ὡς ἀνατόμοι [Λεονάρδος δὰ Βίντσι—Μιχαὴλ Ἀγγελος—Ραφαῆλος] ἐν τῷ αὐτῷ: ἀρ. 147 τῆς 9 Σεπτ. 1928.

39. Ἡ αἰσθητικὴ καὶ διακοσμητικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀνατομικῶν πινάκων [ἐν τῷ αὐτῷ: ἀρ. 151—152 τῆς 7 καὶ 14 Ὀκτωβρ. 1928].

40.—Ἡ μέση ἀκρολοφία τοῦ φίλτρου (νέα συμβολὴ εἰς τὴν αἰσθητικὴν τοῦ ἄνω χείλους) (Ἀνακοίνωσις ἐν τῇ «Ἑλλην. Ἀνθρωπολογικῇ ἑταιρίᾳ» συνεδρία 12 Μαρτίου 1929). Ἐδημοσ. εἰς «Πρακτ. Ἱατρῶν» Ἀθῆναι. Ἰούλιος 1929.

41.—La colonnette médiane du philtron («Presse médicale» Paris, 10 Sept. 1930).

IV. Συφιλιδολογία

42.—Νέα θεραπεία τῆς συφίλιδος διὰ τῶν βισμούθικων λευκωμάτων («Πρακτ. Ἱατρῶν» Ἀθῆναι, Μάιος 1925).

43.—L' hypertrichose de la lèvre supérieure chez la femme, considérée comme stigmatte d' hérédosyphilis. («Annales de dermatol. et de syphiligraphie», Παρίσιοι, Δεκέμβρ. 1925).

44.—Ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου βυροῦ τῶν συφιλιδικῶν διὰ τὴν διαπίστωσιν νευρικῶν ἐντοπίσεων

ἢ διὰ τὴν ἐξακριβωσιν τῆς ἰάσεως (κρῖτικὴ σπουδὴ) <Πρακτ. Ἱατρὸς> Ἀθῆναι, Σεπτ. 1926).

45.—Νέα ἀγωγή πρὸς ἐξουδετέρωσιν δυσαρέστων προερχομένων ἐκ τεχνικοῦ λάθους κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐνδοφλεβίων νεοσαλβαρσάνικων ἐνέσεων (<Πρακτ. Ἱατρὸς>, Ἀθῆναι, Νοέμβρ. 1926).

46.—Αἱ ἐνδομυϊκαὶ ἀρσενοβενζολικαὶ ἐνέσεις εἶνε προτιμώτερά τῶν ἐνδοφλεβίων, διὰ τὴν θεραπείαν τῆς συφίλιδος; (<Πρακτ. Ἱατρὸς> Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1927).

47.—Νέον στίγμα κληρονομικῆς συφίλιδος (ἀνακοίνωσις γενομένη ἐν τῇ Ἑλλην. Δερματολ. καὶ Ἀφροδισιολ. Ἐνώσει—συνεδρία 9 Ἀπριλίου 1928. Ἐδημ. εἰς <Πρακτ. Ἱατρὸν> Ἀθῆναι Ἰανουάριος 1929).

48.—Incidents causés par l' acétylarsan (avec 10 obsrv. demonstratives de son affinité pour les nerfs auditif et optique) (ἀνακοίνωσις εἰς τὴν ἐν Παρίσιος Γαλλικὴν ἑταιρίαν Δερματολογ. καὶ Συφιλιδολογίας—συνεδρία 19 Ἀπριλίου 1928—ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Βεξιρτζῆ). Ἐδημ. εἰς <Bul. Soc. Fr. Derm. et Syph.> Παρίσιοι, Ἀπρίλιος 1928.

49.—Τρεῖς περιπτώσεις μὴ ἀνοχῆς ἐνδομυϊκῶν ἀρσενοβενζολικῶν ἐνέσεων (<Πρακτ. Ἱατρὸς> Ἀθῆναι, Μάϊος 1928).

50.—Ἡ κλινικὴ καὶ ἐργαστηριακὴ διάγνωσις τῆς πρωτοδευτερογόνου συφίλιδος (<Πρακτ. Ἱατρὸς>, Μάϊος 1928).

51.—Ἀπὸ τί ἔπασχεν ὁ Rembrandt (ἀνακοίνωσις ἐν τῇ «Ἑλλην. Ἑταιρίᾳ Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς» συνεδρία 11 Μαρτίου 1929) ἐδημοσιεύθη εἰς <Πρακτ. Ἱατρὸν> Ἀθῆναι, Μάϊος 1929.

52.—Ἡ σημασία τοῦ δεκαλόγου τοῦ Μωϋσέως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς προφυλάξεως τῆς βλεννορροίας καὶ ἡ ἀπόδειξις τῆς προελεύσεως τῆς συφίλιδος διὰ τῆς ἐνοποιήσεως τῶν περὶ ταύτης δοξασίων (ἀτακίν. εἰς «ἑταιρίαν ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς» 21 Ἰανουαρίου 1930. Ἐδημ. εἰς <Πρακτ. Ἱατρὸν> Ἀπρίλιος 1930).

V. Γενικά θέματα

53.—Ἡ χειρουργικὴ μετὰ ἑκατὸν ἔτη (πραγματεία βραβευθεῖσα εἰς τὸ διαγώνισμα τῆς Ἀστυκλινικῆς, καθηγ. κ. Μέρμηγκα—1916) (ἔκδοσις «Νέου Αἰῶνος», Ἀθῆναι 1917).

54.—Ἱατροὶ Λογοτέχνη (Κέντρον) Ἀθῆναι 13 Αὐγούστ. 1923).

55.—Ο ἀθλητισμός ὡς μέσον ὑγιεινῆς ἀμύνης, ἠθικῆς διαπλάσεως καὶ κοινωνικῆς εὐημερίας («Ἀθλητικὸς Κόσμος» Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1928).

56.—Ο Σεξουαλισμός (εἰσαγωγή εἰς τὴν μελέτην τῆς φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς ἀφροδισίας τῶν ἐνηλίκων καὶ ἀνηλίκων ἀμφοτέρων τῶν φύλων (μονογραφία—ἔκδοσις «Πυρσοῦ Ἀθῆναι 1928).

57.—Περίπτωσης γονοκοκκικῆς τενοντσελυτρίτιδος (ἀνακόιν. εἰς «Ἑλλ. Δερματολ. καὶ Ἀφροδ. ἔνωσιν» συνεδρία 18 Ἀπριλίου 1929). Ἐδημοσιεύθη εἰς «Πρακτ. Ἱατρῶν» Ἀθῆναι Αὐγούστου 1929.

58.—Raïmond Sabouraud (ὁ ἐπιστήμων—ὁ καλλιτέχνης—ὁ ἄνθρωπος) λόγος πανηγυρικὸς ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ ἑταιρίᾳ Ἀθηναίων κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Ἰωβιλαίου τοῦ Sabouraud ὑπὸ τῆς «Ἑλλ. Δερματολ. καὶ Ἀφροδ. ἔνώσεως» συνεδρία 20 Ἰουνίου 1929 (ἔδημος. εἰς «Πρακτ. Ἱατρῶν» Ἀθῆναι, Ὀκτώβρ. 1929).

59.—Τὰ αἷτια, αἱ συνέπειαι καὶ ἡ θεραπεία τῆς παχυσαρκίας (ἐκλαϊκευτικὸν ἄρθρον εἰς «Ἐφημερίδα Ἑλληνίδων» 22 Νοεμβρίου 1930).

60.—Σεξουαλισμός καὶ ποίησις «Νέα Ἑστία», Ἀθῆναι 1 Νοεμβρίου 1930).

V. Ἄρθρα καὶ Μονογραφαίαι

α) Εἰς τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη.

β) Εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐγκυκλοπαίδειαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ σημαντικότητα τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου.	Σελὶς 3
Ἡ ἐμφάνισις τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου. —(περίοδος α') λανθάνοντος σεξουαλισμοῦ (γέννησις μέχρι 4 ἐτῶν) β') σεξουαλικῆς περιοργείας (ἡλικία 4—6 ἐτῶν) γ') σεξουαλικῆς ἐρεῦνης (ἡλικία 8—10 ἐτῶν) δ') σεξουαλικῆς ἀποκαλύψεως (ἡλικία 12—14 ἐτῶν) ε') σεξουαλικῆς ὀλοκληρώσεως (ἡλικία 16—18 ἐτῶν).	» 5
Ἐκδηλώσεις καὶ συνέπειαι τοῦ σεξουαλικοῦ ἐνστίκτου κατὰ τὴν παιδικὴν καὶ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν.	» 9
Τί εἶνε ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις καὶ διατι εἶνε ἀπαραίτητος ;	» 17
Πότε καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνῃ ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις.	» 22
Συμπέρασμα.	» 33
Βιβλιογραφία.	» 36
Δημοσιεύσεις τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως	» 39